

2025 FIDE Grand Swiss Öncesinde

TSF Yayın Kurulu

2025 FIDE Grand Swiss bugün (4 Eylül) Özbekistan'ın Semerkant kentinde başlıyor. Temsilcilerimiz **GM Yağız Kaan Erdoğan** ile **GM Ediz Gürel**'in katılımlarıyla daha da heyecanla takip edilecek olan turnuva öncesinde, satrançseverlerin beğenilerine kapsamlı bir inceleme dosyası sunmak istedik.

FIDE Grand Swiss

Ufak Bir Tarihçe

Hazırlayan: Ali Ninyas Bürümcekci

Ünvan maçlarında Dünya Şampiyonu'nun karşısına çıkabilmek için o yılın Adaylar Turnuvası'nı kazanmak gerekir. Adaylar Turnuvası'na katılacak **8 sporcu** ise 2024 ve 2025 FIDE Circuit kazananları, 2025 FIDE Grand Swiss (FGS) turnuvasını ilk 2 sırada tamamlayan sporcular, 2025 FIDE Dünya Kupası'nda ilk 3 oyuncu ve Ağustos 2025 - Ocak 2026 arasındaki dönemde en yüksek ELO ortalamasına sahip oyuncu olacak. İlk defa son Ünvan Maçı'nı kaybeden bir sporcu, GM Ding Liren, Adaylar Turnuvası'nda doğrudan yer alamayacak.

2019 FIDE Grand Swiss / Man Adası

FGS daha önce 2019, 2021 ve 2023 yıllarında düzenlendi. 2021 Dünya Şampiyonluğu eleme döngüsünün bir parçası olan ilk FGS 10-21 Ekim 2019 tarihlerinde Man Adası'nda oynandı.

Bu turnuvaya katılan 154 oyuncunun 118'i FIDE, 36'sı ise organizatörler tarafından etkinliğe davet edildi. FIDE, bahsi geçen sporcular arasındaki 100 ismi, son yılın ELO listelerinde en yüksek ortalamaya sahip oyuncularla belirlerken, diğer 18 sporcuyla Kadınlar, Gençler, 50 ve 65 yaş üstü Dünya Şampiyonları, Kıta Şampiyonları, Satranç Profesyonelleri Birliği (ACP) Turu'ndan bir oyuncu ve FIDE Başkanı tarafından seçilmiş 3 sporcu ile tamamladı.

On bir tur, İsviçre Sistemi ile düzenlenen FGS 2019'da zaman kontrolü ilk 40 hamle için 100 dakika, sonraki 20 hamle için 50 dakika, geriye kalan hamleler için 15 dakika idi. Oyuncuların sürelerine ilk hamleden itibaren hamle başına 30 saniye eklendi.

Toplam 433.000\$ ödüle sahip turnuvaya katılanlar arasında dönemin Dünya Şampiyonu GM Magnus Carlsen ile 2020 Adaylar Turnuvası'na katılacağı hâlihazırda belli olan GM Fabiano Caruana'nın yer alması, bazı rakiplerinin bu durumdan hoşnut olmamasına sebep oldu. Bu iki güçlü sporcu ile eşleşen oyuncular yarım veya tam puan kaybederken tek tesellileri ilk eşitlik bozma olan rakiplerin ELO ortalamalarına bu iki oyuncunun yüksek katkısı oldu. GM Wang Hao, GM Levon Aronian ve GM Alexei Shirov her iki oyuncu ile birden eşleşen isimler oldular.

İlk turun en önemli sürprizi, eski Dünya Şampiyonu GM Viswanathan Anand'ın yalnızca 30 hamlede GM Evgeny Najer'e kaybetmesiydi.

Anand (solda) - Najer
© Maria Emelianova

İkinci tur sonunda tam puana sahip ancak beş Büyükusta kaldı; Fabiano Caruana, Wang Hao, Bu Xiangzhi, Alexei Shirov ve Adhiban Baskaran. Dünya Şampiyonu ise GM Sarana ile berabere kalarak 1,5 puana sahip 45 oyuncudan biri oldu. Üçüncü tur sonunda tam puana sahip oyuncular Caruana ile Wang Hao idi. Beşinci turda GM McShane (dünyanın en güçlü amatör oyuncusu olarak da bilinir) GM Caruana'ya karşı galibiyeti kaçırdı ve 85 hamle, 6 saat 45 dakika sonunda berabereyi kabul etti. Turnuvanın unutulmayacak anlarından biri ise sekizinci turda yaşanan ikiz oyunlar oldu. Yedinci masada oynanan GM Shirov - GM Yu Yangyi ile sekizinci masada oynanan GM Karyakin - GM Dreev oyunlarının ilk 19 hamlesi aynı idi. Bu noktada başhakem IA Holowczak Shirov - Yu Yangyi oyununu 77. masaya taşıdı ve oyunlar hemen 20. hamlede farklılaştı. Holowczak Chess.com'un canlı yayınında kimsenin yanlış bir şey yaptığına inanmadığını, Yu Yangyi'nin kendisinden bir dakika önce hamlesini yapan Dreev'e baktığı zaman rahatsız olduğunu fark ettiğini ve bu dört oyuncunun rahat oynayabilmesi için bir masayı öbür salona taşımaya karar verdiğini belirtti. Dokuzuncu turun ilginç anı ise üç genç IM'nin son GM normlarını alarak GM olmaları idi; 13 yaşındaki Hintli Raunak Sadhwani ile 14 yaşındaki Danimarkalı Jonas Buhl Bjerre ile Alman Vincent Keymer. Onuncu turda Anand yine bir tatsız sürpriz yaparak Petroff oynayan GM Wang Hao'ya 27 hamlede kaybetti.

Son tura girerken altı oyuncunun Adaylar Turnuvası'na çıkma ihtimali vardı. İlk 4 masada şansını en iyi değerlendiren GM Wang Hao, GM Howell'e karşı kazanarak 8 puan ile GM Caruana'yı yakaladı ve daha iyi eşitlik bozmaya sahip olduğu için turnuvayı kazanarak Adaylar biletini alıp, GM Ding Liren'den sonra bu turnuvaya katılmaya hak kazanan ikinci Çinli oyuncu oldu. Bu arada GM Wang Hao'un FM ve IM ünvanlarını pas geçerek 16 yaşında GM olduğunu hatırlatmak lazım. IM olmadan GM olanlar kulübünün seçkin üyeleri arasında Kasparov, Kramnik ve Gelfand da var. En iyi eşitlik bozmaya sahip Rus GM Alekseenko 7.5 puana sahip 6 oyuncu arasında üçüncü oldu.

*Caruana ,Wang Hao, Alekseenko
© Maria Emelianova*

Adaylar Turnuvası düzenleyen Rusya Federasyonu kontenjan hakkını bir Rus oyuncudan yana kullanacağını Kasım 2019'da belirtti. FIDE Grand Prix'in sona ermesinden sonra Adaylar Turnuvası kontenjan gerekliliklerini yerine getiren tek Rus oyuncu GM Alekseenko olduğu için, kendisi Mart 2020'de düzenlenen Adaylar Turnuvası'na katılan isim oldu.

Turnuvada tek bir oyun kaybetmeyen Carlsen yenilmezlik sayısını 102'ye çıkararak GM Ding Liren'in Eylül 2017-Kasım 2018 arasındaki 100 oyunluk yenilmezlik oyun sayısını geçti. Carlsen daha sonra bu sayıyı 125'e çıkararak GM Tiviakov'un 110 oyunluk serisini de geçti. Bu listede dördüncü sıra ise, Karpov'un sekondantlığını yaptığı 1974-75 yılları arasında elde ettiği 95 oyunluk seri ile eski Dünya Şampiyonu Mikhail Tal'e ait.

GM Grischuk'a karşı kazandığı oyun ile 24 yaşındaki İspanyol GM Anton, turnuva sonunda 2700 kulübüne katılan GM Alekseenko dikkat çeken oyunculardı.

Turnuvanın eşlendirmeler sayfasını görmek için [tıklayınız.](#)

2021 FIDE Grand Swiss / Riga

FGS 27 Ekim - 7 Kasım 2021 tarihlerinde tekrar düzenlendi. Turnuva tekrar Man Adası'nda oynanacaktı, fakat Birleşik Krallık'taki COVID-19 kuralları oyuncuların 10 gün izole kalmasını zorunlu kıldığından FIDE turnuvayı Riga, Letonya'ya taşıdı. Bu sefer 100 oyuncu, bir yıllık ELO ortalamaları dikkate alınarak belirlendi. Ayrıca Kadınlar Dünya Şampiyonu GM Ju Wenjun, dört FIDE Kıta Başkanlarından birer oyuncu, FIDE Başkanı'nın belirlediği dört oyuncu ile düzenleyicinin belirlediği beş isim de katılımcılar listesine girdi. Carlsen, Nepomniachtchi 24 Kasım 2021'de başlayacak olan Dünya Şampiyonluğu Unvan Maçı sebebiyle, Radjabov, Karjakin ve Duda ise hâlihazırda 2022 Adaylar Turnuvası'na katılma hakkı kazandıkları için katılmayacaklarını belirttiler. Anand, Topalov, Ding Liren ile Wesley So da yine bu turnuvaya katılmayacaklarını belirten oyunculardandı.

Turnuvanın başlamasından bir hafta önce son haftada COVID-19 vakalarının %49 artmasından dolayı Letonya 20.00-05.00 arası sokağa çıkma yasağı getirmesinden sonra aralarında Grischuk, Rapport, Mamedyarov, Nakamura, Vidit Gujrathi, Bacrot ve Smirin gibi güçlü oyuncular olmak üzere 17 oyuncu turnuvadan çekildi. Turnuvaya en çok oyuncu gönderen üç ülke 22 oyuncu ile Rusya, 10 oyuncu ile Hindistan ve 9 oyuncu ile Ukrayna oldu.

COVID-19 yüzünden getirilen ek kurallar arasında 2-3 kişiden fazla kişinin yakınlaşmaması, otel ve turnuva salonu dışında kimse ile sosyalleşmemesi, toplu taşıma araçlarının kullanılmaması, yemeklerin otel odasında yenilmesi ve herhangi bir dükkâna gidilmemesi vardı. Ayrıca oyunculara 2-3 günde bir COVID testi yapıldı.

Tur sayısı ve zaman kontrolü 2019 turnuvası ile aynı olan turnuvadaki en önemli değişiklik 2022 Adaylar Turnuvası'na çıkacak oyuncunun sayısının bir değil, bu kez iki olması idi. Bir başka önemli değişiklik ise Kadınlar FIDE Grand Swiss Turnuvası'nın aynı anda ve mekânda, FGS ile birlikte düzenlenmesi oldu. 2019 FGS'de Genel Kategori'deki ödül miktarı 400.000\$ ve Kadınlar Kategorisi için 33.000\$ iken, bu miktarlar 2021'de sırasıyla 425.000\$ ve 125.000\$'a çıkarıldı. Ayrıca FGS'de ilk eşitlik bozma kriteri rakiplerin ortalama kuvvet derecesi yerine Bucholz -1 olarak belirlendi.

Kadınlar FIDE Grand Swiss'ten bahsedecek olursak, katılımcılardan kırkı bir yıllık ELO ortalamaları dikkate alınarak belirlendi. Ayrıca dört FIDE Kıta Başkanları'ndan birer oyuncu, FIDE Başkanı'nın belirlediği üç oyuncu ile düzenleyicinin seçtiği üç oyuncu da katılımcılar listesine girdi. Büyükustalar Hou Yifan, Goryachkina, Humpy Koneru ve Kadınlar Dünya Şampiyonu Ju Wenjun turnuvadan çekildiler. 2022 Kadınlar Adaylar Turnuvası'na katılabilmek için tek bir yer ayrılmıştı. Turnuvaya en çok oyuncu gönderen üç ülke on oyuncu ile Rusya ve beşer oyuncu ile Hindistan ve Gürcistan idi.

İlk üç tur sonunda 18 yaşındaki 3 numaralı seribaşı İran asıllı Fransız GM Firouzja 3 puanla tek başına liderliğe geçti. GM Najer altıncı turda GM Caruana'ya karşı fil at oyunsonunda üstün konumda iken üç konum tekrarına takıldı. Açık kategoride dokuzuncu tur tüm dengeleri alt üst etti. Sekizinci tur sonunda bir puan farkla yenilgisiz olarak 6.5 puanla lider olan GM Firouzja bu turda 1 numaralı seribaşı GM Caruana'ya karşı kaybetti. GM Howell da GM Korobov'a karşı kazanarak 4/4 yapınca bu üç oyuncu turnuvanın sona ermesine iki tur kala 6½ puanla ilk üçte yer aldı. Bu üçlünün yarım puan gerisinde ise on oyuncunun Adaylar Turnuvası'na çıkma şansı devam etti. Onuncu turda GM Howell'i mağlup eden Firouzja 7½/10 ile yine tek başına liderliğe yükseldi. Açık Kategori'deki 3.-8. oyuncular ile Kadınlar Kategorisi'ndeki 2-5. oyuncuların FIDE Grand Prix turnuvalarına katılma hakkı vermesi özellikle açık kategorisinde ilk sıralardaki oyuncuların galibiyeti zorlarken kaybetmeleri halinde ilk sekizi kaçırmalarına sebep vereceği için son turda ilk 13 masa berabere bitti. Böylece Açık'ta GM Firouzja 8 puanla turnuvayı kazanırken, daha iyi eşitlik bozmaya sahip olan GM Caruana 7½ puanla 2022 Adaylar Turnuvası'na katılacak ikinci oyuncu oldu. Ayrıca GM Firouzja 19 yaşında iken 1956 Amsterdam Adaylar Turnuvası'na çıkan Boris Spassky ve 16 yaşında iken 1959 Bled/Zagreb/Belgrad Adaylar Turnuvası'nda oynayan Robert James Fischer'den sonra, Adaylar Turnuvası'na katılma hakkı elde eden üçüncü genç oyuncu oldu.

A. Dvorkovich, Zhu Jiner, Le Tingjie, E. Paehtz, Firouzja, Caruana, Oparin
© Maria Emelianova

Kadınlarda ise 7 numaralı seribaşı 24 yaşındaki Çinli GM Lei Tingjie dört tur sonunda 3½ puanla lider olurken kendisini 3 puanla 10 oyuncu takip ediyordu. Dokuzuncu tur sonunda GM Lei Tingjie 8 puanla en yakın rakibine 2 puan fark attı. İkinci turda temsilcimiz IM Ekaterina Atalık'ı yenen Lei Tingjie 6-9. turlarda tıpkı GM Howell gibi 4/4 yapınca Adaylar bileti için en büyük favori oldu. 10. turda Lei Tingjie 1 numaralı seri başı GM Mariya Muzychuk'a karşı ters renkli fil oyunsonuna girerek berabere kaldı ve bitime 1 tur kala turnuvayı kazanarak Adaylar Turnuvası'na katılma hakkını kazandı. Kadınlarda son tur mücadelesi artık 2.-5.lık sıraları içindi. Son tur mücadelesi Kadınlar kategorisinde daha sert geçti ve ilk sekiz masada dört masa galibiyetle sonuçlandı.

Turnuvanın eşlendirmeler sayfasını görmek için [tıklayınız.](#)

2023 FIDE Grand Swiss / Man Adası

2023 FIDE Grand Swiss, 25 Ekim - 5 Kasım tarihleri arasında Man Adası'na geri döndü. Katılımcılar 2021 turnuvasındaki kriterlere göre belirlendi. Davet edildiği halde katılmayan oyuncular arasında Magnus Carlsen, Ding Liren, Ian Nepomniachtchi ve Vishy Anand da vardı. Grischuk ve Dubov ise vize evraklarını zamanında yetiştiremedikleri için bu önemli turnuvaya iştirak edemediler.

Turnuvaya en çok oyuncu gönderen üç ülke on dört oyuncu ile Hindistan, dokuz oyuncu ile ABD ve sekiz oyuncu ile Almanya oldu. Ülkemizi 2019 ve 2021 turnuvalarında da temsil eden GM Yılmaz, bu turnuvada da GM Vahap Şanal ve 15 yaşındaki IM Ediz Gürel ile birlikte oynadı. Kadınlar FIDE Grand Swiss Turnuvası'nda bu sefer katılımcımız yoktu.

Tur sayısı ve zaman kontrolünde bir değişiklik olmayan turnuvada yine ilk iki dereceyi alacak isimler 2024 Adaylar Turnuvası'na katılma hakkı elde edeceklerdi. Kadınlar FGS Turnuvası'ndaki önemli değişiklik ise Adaylar Turnuvası'na çıkacak oyuncu sayısının birden ikiye çıkarılması oldu. Toplam ödülleri Açık kategorisinde 425.000\$'dan 460.000\$'a, Kadınlar Kategorisi'nde ise 125.000\$'dan 140.000\$'a yükseldi. İlk eşitlik bozma kriterinin değiştirilmesi geleneğine tekrar sadık kalındı. Bu sefer en zayıf rakip hariç rakiplerin kuvvet derecelerinin ortalaması ilk kriter oldu.

Kadınlar FGS'de de katılımcıların belirlenmesinde bir değişikliğe gidilmedi. Büyükustalar Hou Yifan, Humpy Koneru ve Kadınlar Dünya Şampiyonu Ju Wenjun ve Kateryna Lagno turnuvada yer almayan önemli. 2021 turnuvasında bir fırtına gibi esen GM Tingjie Lei ise zaten Adaylar 2024'te yer alacağı için Grand Swiss'e katılmadı. GM Goryachkina bu sefer Açık yerine Kadınlar Kategorisi'nde boy gösterdi. Turnuvaya en çok oyuncu gönderen üç ülke altı oyuncu ile Hindistan, dört oyuncu ile FIDE bayrağı altında yarışan Rusya ve üçer oyuncu ile Ukrayna ve Azerbaycan oldular. 1962-91 yılları arasında Kadınlar Dünya Şampiyonluğu'na ambargo koyan Gürcistan'dan sadece iki oyuncunun katılabilmesi dikkat çekici idi.

Bir döneme damga vurmuş Gürcü kadın oyuncular Chiburdanidze, Ioseliani, Gaprindashvili ve Alexandria

© FIDE

114 oyuncunun yirmisinin 2700 üzeri, altmış dokuzunun ise 2600 üstü olduğu, 106 Büyükusta ve 7 Uluslararası olan bir turnuvada 'sürpriz sonuç' demek ne kadar doğru olur ama ilk turun beklenmedik sonuçları 15. masada GM L'ami'nin GM Vidit'i yenmesi ile 2. ile 5. masada oynayan Nakamura, Firouzja, Giri ve 17 yaşındaki Gukesh'in kendilerinden 120-130 ELO zayıf olan oyuncularla berabere kalması idi. Dördüncü tur sonunda Açık Kategori'de GM Esipenko 3½ puanla liderlik koltuğuna otururken yarım puan arkasında aralarında Caruana, Nakamura ve Firouzja'nın, turnuvanın sürpriz oyuncusu Kazak IM Zhalmakhanov'un ve yaşadığı kayıp sonrasında üçte üç ile gelen Vidit'in de olduğu 17 oyuncu takip ediyordu. Bu turun ilginç anı ise Volokitin'in Keymer'e karşı 35 dxc5 oynadıktan sonra terk etmesi idi. Rakibinin c5'deki piyonuna dokunan Volokitin kurallara uygun bir şekilde rakibinin piyonunu aldıktan sonra rakibinin kalesini almasını beklemeden terk etti. Yedinci turda 4½ puanlı oyuncuların oynadığı ilk 5 masada tek galibiyeti elde eden Vidit 5½ puanla tek başına liderliğe yükseldi. Sekizinci turda liderler arasına tekrar giren Esipenko bu başarısını son tura kadar devam ettirebildi. Onuncu turdaki Nakamura-Caruana oyununu kazanan Nakamura Adaylar Turnuvası'na katılım hakkı elde etme şansını devam ettirdi. 2019 ve 2021 turnuvalarında oyun kaybetmeyen Caruana'nın bu mağlubiyetle FGS turnuvalarında namağlup kalma serisi 31 oyunda tamamlanmış oldu. Bu turun sonunda 7½ puanla birinciliği paylaşan Esipenko, Nakamura ve Vidit daha evvel birbirleriyle eşleştikleri için son turda başka rakiplerle mücadele ettiler. Son oyununu GM Predke'ye karşı kazanan Vidit 8½ puanla birinci olurken, GM Erigaisi ile berabere kalan Nakamura 8 puanla ikinci, *FIDE Circuit*'ta yüksek puan alarak Adaylar şansını devam ettirmek isteyen GM Giri'ye karşı kazanan Esipenko 7½ puanla üçüncü oldu.

Favorilerin berabere kalması Kadınlar Kategorisi'nin ilk üç masasında da devam etti. Kadınlarda dördüncü tur sonunda ortaya çıkan tablo en güçlü 3 oyuncunun zor bir turnuva geçirdiği idi. Goryachkina 3 puanla 5-9. sırada olmasına rağmen, Kosteniuk 1½ puanla 30. sıralarda iken Mariya Muzychuk 2 puanla 20. sıralara gerilemişlerdi bile. Yedinci tur sonunda IM Vaishali Rameshbabu (GM Praggnanandhaa Rameshbabu'nun kızkardeşi), GM Anna Muzychuk ve GM Stefanova da 5½ puanla liderliği paylaşıyorlardı. Dokuzuncu turda Stefanova'ya karşı kazanan Vaishali 7 puanla liderliğe yükseldi. Onuncu turda da GM Tan'i de yenen Vaishali son turda IM Munguntull ile berabere kalarak 8½ puanla turnuvayı kazandı. Sekiz puanla ikinci gelen GM Anna Muzychuk zaten Adaylar'da oynayacağı için 7½ puanlı oyunculardan daha iyi eşitlik bozmaya sahip olan eski Dünya Şampiyonu GM Tan ikinci Aday oldu.

2023 FIDE Grand Swiss'te zirvedeki Hintliler Vaishali ve Vidit

© Anna Shtourman

Turnuvanın eşlendirmeler sayfasını görmek için [tıklayınız.](#)

Dünyanın en kuvvetli oyuncularının yer aldığı, yüksek ödüller, hedefler ve İsviçre Sistemi'yle oynanan, bu sayede de yaşattığı heyecanla tarihe geçmiş üç önemli turnuvayı birkaç sayfada özetleyebilmek gerçekten de güç. Yine de bu sayfalarda sunulan bilgilerle satrançseverlere 2025 FIDE Grand Swiss öncesinde bir girizgâh sunmak istedik.

Şimdi sıra 64 kareli tahtada gerçekleşen, heyecan veren karşılaşmalarda. Bu kez en son düzenlenen, 2023 FIDE Grand Swiss'ten öğretici örneklerle başlıyoruz. İyi seyirler!

Analizler: FM Nazmi Can Doğan

Çalışma için link: <https://lichess.org/study/FwJemqmX/ytH1OUZE>

2023 FIDE Grand Swiss

GM Jan-Krzysztof Duda – GM Pouya Idani
FIDE Grand Swiss 2023

Vezir Gambiti Beyaza ne gibi bir üstünlük veriyor? Önemli sorunun cevabına kapı aralayan hoş bir oyun Duda tarafından oynandı.

1 c4 e6 2 ♖c3 d5 3 d4 h6

Son yıllarda oldukça popüler hale gelen bu hamle Beyazın ♗g5 ile devam etmesini engelleyerek ...♗f6 oynamayı hedefliyor.

4 ♗f3 ♗f6 5 ♗f4

En doğal hamle. 5 g3 ise Katalan tipi bir konum elde etmek için sık karşılaşılan bir yöntem.

5...♗d6

Siyahın üçüncü hamledeki fikirlerinden biri de bu şekilde filleri değişmeyi hazırlamaktır.

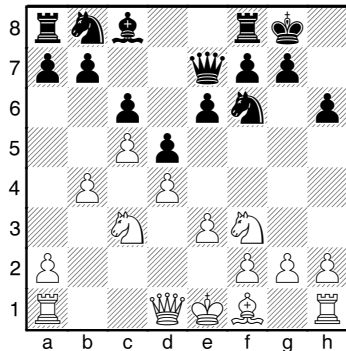
6 ♗xd6 ♖xd6

Vezir Gambiti'nin temel üstünlüklerinden biri Beyazın merkezde olan bitene karar verme konusunda özgür olmasında yatıyor. Dilediği anda cxd5 oynayarak *Karlsbad* veya *Yarı-Tarrasch* tipi merkezi oluşturabilmesi veya c4-c5 ile vezir kanadında alan üstünlüğünü artırarak oynama fikrinin yanı sıra, piyon gerilimini muhafaza ederek farklı planları gündeminde tutabilmeyi olanaklı kılıyor. Siyah ...dxc4 aldığı anda ise merkezde fazla piyona sahip olma üstünlüğünü elde eden taraf Beyaz oluyor.

7 c5

Bu ilerleyiş hemen her zaman heyecan verici bir savaşın başladığının habercisi. Beyazın iddiası vezir kanadından piyon sürüşleriyle somut hedefler yaratması fikrinin, Siyahın ...e6-e5 ilerleyişiyle elde edeceği karşı oyundan daha güçlü olacağı yönünde. Bu konumda oynanan oyun sayısı oldukça az olmasına rağmen bu iddianın oldukça eskiye uzanan bir tarihi var. Akıllara ilk gelen örnek Steinitz-Zukertort, 1886 Dünya Şampiyonluğu Maçı'nın ilk oyunu. Elbette o partide Beyaz koyu-renkli filinden bu oyunda olduğu gibi kurtulamamıştı.

7...♖e7 8 e3 0-0 9 b4 c6 (D)

10 ♗e2

Beyaz gelişimini hızla tamamlayıp b4-b5 fikrini hazırlamaya çalışıyor. Doğrudan 10 b5? halinde ise hazırlıksız ilerleyişlerden kaçınmak gerektiğini gösteren bir ana tanıklık edebiliriz: 10...b6! ve Siyah vezir kanadında inisiyatifi ele geçirir.

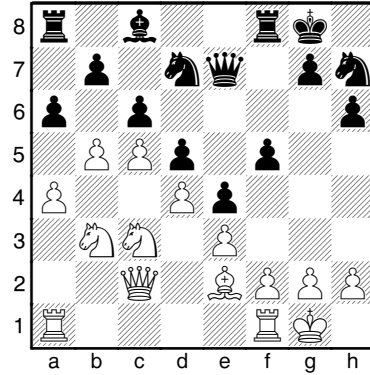
10...a6 11 0-0 ♗bd7 12 a4 e5

Siyah silahını ...e5-e4 sürüşü ile beyaz şaha da doğrultabildiği için, bu tip durumları Beyazla oldukça dikkatli oynamak gerekir.

13 ♖c2 e4 14 ♗d2 ♗h7 15 b5

Beyaz vezir kanadında ilk teması gerçekleştiriyor. İlk hedef vezir kanadında hatların açılması ve zayıflayan piyon ve karelere yöneliş.

15...f5 16 ♗b3 (D)

Beyazın planı belli oldu: bxc6 ve ♗a5.

16...a5

Siyah ♗a5'i engelleyerek rakibini yavaşlatmayı deniyor. 16...f4 Tıpkı Beyazın hazırlıksız b4-b5 yapmaması gerektiği gibi Siyahın da hazırlıklı bir saldırı başlatması gerekiyor. 17 exf4 ♗xf4 18 bxc6 bxc6 19 ♗a5 Siyah için savunması kolay bir zayıflık gibi görünse de kendisinin yaşadığı gelişim sıkıntıları taktikleri beraberinde getiriyor: 19...♗f6 (19...♗f6 20 ♗xc6! ♗xc6 21 ♗xd5 Bu sefer daha da etkili olurdu.) 20 ♗xc6! ♗xc6 21 ♗xd5 ♖e8 22 f3 ve hücumla devamıyolu, gelişimde önde olan tarafın konumu açmaya çalışması gerektiğine ilişkin güzel bir örnek olurdu.; 16...♗df6 *Stockfish* ♗a5'i ...♖c7 ile yanıtlamayı ve gelişimi sürdürmeyi öneriyor.

17 ♖d2

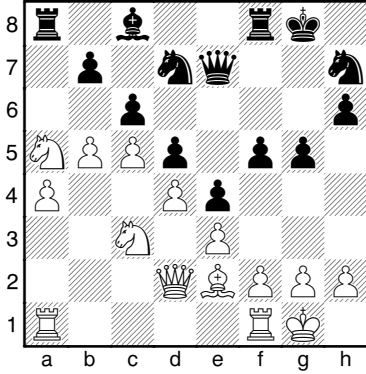
♗a5 mercek altında.

17...g5

Kritik an geldi, acaba Siyahın saldırısı yeterince güçlü mü?

18 ♗xa5! (D)

Beyaz buna iki atını kale ve iki piyona karşı değişerek yanıt veriyor.

18...Ra5

Siyahın kendi saldırısına dönmeye çalışması Beyazın savunma kaynaklarını göstermeye yardımcı olur.

18...Rf6 19 Rb3 f4 20 f3! ve Beyaz gelişim konusunda hala iyi taraf olduğu için tahtanın her iki tarafında da oynayabildiğini hatırlatırdı.

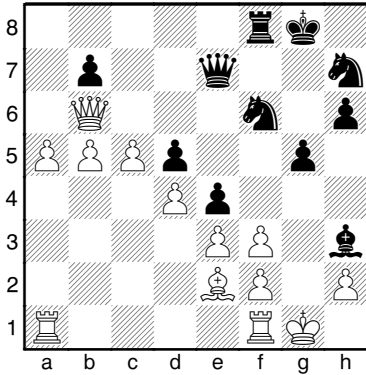
19 Rxd5 cxd5 20 Rxa5

Zorunlu hamlelerin ardından Siyah saldırısına devam etmek dışında seçeneğinin olmadığı bir konumda buluyor kendisini.

20...Rdf6 21 Rb6 f4 22 a5 f3

Siyah hayli hızlı bir ilerleme kaydetti, fakat saldırısı yeterince güçlü mü?

23 gxf3 Rh3 (D)

24 a6!

Beyazın savunmasının püf noktası, karşı saldırı! Beyaz kalesini kaçmayı deneseydi: 24 Rfc1 exf3 25 Rxf3? (25 Rd3 Rf7 26 Rf6! ve beyaz şah güvendedir.) 25...Rd7 Ardından Rf5 ile şahının yalnız kaldığını ve f2- karesinin zayıfladığını hatırlaması gerekirdi.

24...exf3 25 Rxf3 bxa6 26 bxa6 g4

26...Rd7 Önceki notta belirtildiği gibi Rf5 planlanırsa, 27 Rd6± ile Beyazın veziri yardıma dönebilirdi.

27 Rb7!

Basit ve etkili bir karşı saldırı hamlesi daha.

27...Re6

27...Rxb7?? 28 axb7+- ve Ra8 oyunu bitirir.

28 Rh1

Beyazın fili şahını ve e4- karesini korumak zorunda.

28...Rg5 29 a7 Rf3+ 30 Rxf3 gxf3 31 Rb8

Yine basit ve etkili bir çözüm, beyaz şah tamamen güvende ve oyun bitmiştir.

31...Rxf1 32 a8R

Siyah terk etti.

1-0

GM Pentala Harikrishna – GM Mustafa Yılmaz

FIDE Grand Swiss 2023

Mustafa Yılmaz kariyerinin reyting zirvesine doğru adım adım ilerlerken tecrübeli bir 2700+ Büyükusta olan Pentala Harikrishna karşısında siyah taşlarla güzel bir galibiyete imza atmıştı.

1 d4

GM Mustafa Yılmaz bu turnuvada 1 d4 hamlesiyle üç kez karşılaşmış ve üç galibiyet elde etmişti!

1...Rf6 2 c4 e6 3 Rf3 d5 4 Rc3 Rb4

Ragozin Savunması Mustafa Yılmaz'ın repertuarının önemli bir parçası.

5 e3 0-0 6 Rd2

Hamle sıralaması ile Nimzo-Hint Savunması'na ulaşıldı. 6 Rd2 hamlesi özellikle bu turnuvada büyük bir üne kavuşmuştu.

6...b6

Ana varyant.

7 Rc1 Rb7 8 cxd5 exd5 9 a3

Filin konumunu sorgulayan bu hamle günümüzde bile nadirdir. Beyaz fili uzaklaştırarak g3-Rg2 planlamaktadır.

9 Rd3 Bu varyant için açık-renkli filin doğal gelişim karesi burasıdır, fakat GM Harikrishna bu oyun için başka bir gelişim fikri hazırlamıştır.

9...Re7 10 g3

Olası “izole vezir piyonu” veya “askıda piyonlar” senaryolarında filin g2- karesindeki konumu idealdir, fakat birazdan göreceğimiz gibi siyah taşlar iyi yerleşmiştir ve beyaz taşlar arasında d2- filinin yarattığı uyum sorunu vardır.

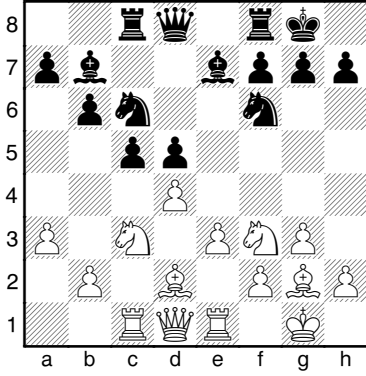
10...c5

Siyah en prensipli fikre gidiyor. Koyu-renkli filin d2- karesinde oluşu, dxc5 durumunda askıda piyonlarla oynamayı Siyah için kolaylaştıracak.

11 Rg2

Beyazın fikri doğrudan d5- piyonunu hedef almak olduğundan Siyahın sürekli Re5 gibi hamleleri değerlendirmesi gerekecek.

11...Rc6 12 0-0 Rc8 13 Re1 (D)

Beyaz şimdiye kadar oldukça hızlı oynamıştı, son hamlesi ise 21 dakikalık bir düşünmenin ardından geldi. Belki de Beyaz yukarıda belirtilen d2e5 gibi bir hamle ile zorunlu devamyollarıyla ilerlemek yerine rakibin niyetini anlamak için bu hamleyi oynadı. Kendisi için diğer bir zorluk ise Siyahın ...c5-c4 sürüşünü değerlendirmek olmalı.

13...d4 14 d2 e8

Yine faydalı bir gelişim hamlesi. Siyah 14...c4 seçeneği yerine elini hemen göstermek istemeyerek dxc5 ardından oluşacak askıda piyonlara izin verip vezir kanadında ...b5 ve ...a5 ile piyon çoğunluğu yaratma fikrini ertelıyor.

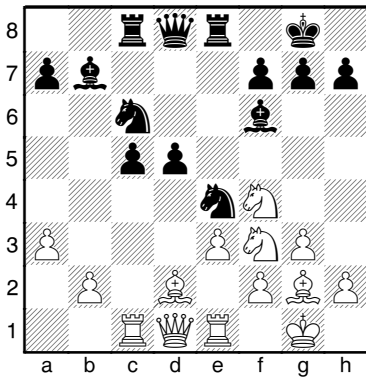
15 dxc5 bxc5

Siyahın askıda piyonlardan şikayetçi olması gerektirecek bir sıkıntısı bulunmuyor. Beyaz taşlar çok pasif ve siyah taşlar oldukça iyi yerleşmiş duruyor.

16 d4

Rakibini ...g5 oynamaya teşvik ederken d3 ile c5-piyonunu hedef almak istiyor. Askıda piyonlardan faydalanmak için piyonların ilerletilmeye zorlanması, taş değişimleriyle zayıflatmanın yanında önemli bir fikirdir.

16...f6 (D)

Sonraki hamlede bu hamlenin önemi ortaya çıkacak.

17 c2?

Atını kenara gitmek istemeyen Beyazın tercih ettiği bu doğal hamle aslında bir hata.

17 d4h5 daha iyi olurdu: Siyahın pek çok güzel tercihi var. Ben en eğlencelisini sunmak isterim. 17...e5 (17...xb2? 18 b1+) 18 dxe5 dxe5 Siyahın kolay bir oyunu olur, örneğin; 19 c3 d4! 20 exd4 dxc3 21 bxc3 dxc2 22 cxc2 d5+ 23 f3 d6 d4h5 hâlâ problem taş konumundadır.

17...g5!

Mustafa Yılmaz rakip kampın zayıf halkasını tespit ediyor: f3!

18 b3?

Durumun vahametini fark eden Beyaz oyunu karıştırmak istiyor, fakat işler daha da kötüye gidecek çünkü vezirin uzaklaşması ile artık d2- fili de boşta kalabilir.

18 d3 g4 19 d4 d4h4 20 gxh4 d4h4

18...b8!

Siyah basitçe filini koruyarak taş kazanıyor. GM Mustafa Yılmaz yalnızca 18 hamlenin ardından tamamen kazanç bir konum elde etmiştir: Korumasız ve gevşek taşlar konusuna örnek oluşturacak güzel bir konum!

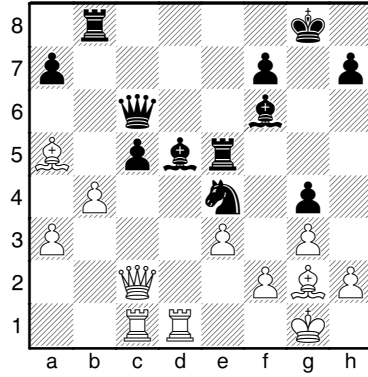
19 dxd5 d5e!

En etkili dokunuş!

20 dxe5

20 dxf6+ dxf6-+ ve korumasız f2- karesi nedeniyle Beyaz materyal kaybederdi.

20...dxd5 21 a4 dxe5 22 a5 dxc8 23 c2 g4 24 b4 dxc6 25 ed1 (D)

25...h5?

Bu hamle Beyaza biraz umut verir.

26 dxd5! dxd5 27 c7 dbe8 28 dxe5 dxe5 29 dxe4 dxe4 30 dxe4 dxe4 31 dxc5 dxc5

Zorunlu hamlelerden sonra Beyaz piyon kazanmışsa da konum yine Siyah için kazanç olmalıdır.

32 d4

Elbette şimdi ve daha sonra Beyazın kaleleri değişme şansı yoktur.

32...g7 33 g2 g6 34 h3 f5 35 f4+ g5 36 d4 d4 37 a4 d5 38 dxc8 dxc7 39 a8 dxc3 40 dxb8 gxh3+!

En etkili.

41 d4h3 d1 42 f4+ f6

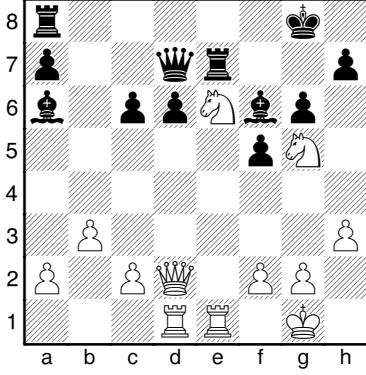
Beyaz piyonlar artık toplanmaya hazır hale gelmiştir. ...Bc3 tehdidi iyi bir şekilde yanıtlamaz.

43 e4 Bc3 44 e5+ g7 45 Bb7 Bxg3+ 46 h2 Be3 47 b5?! g3+ 48 g2 xf4 49 e6 Bxe6 50 Bxa7 Be3 51 Bd7 h4 52 Bd4 h3+ 53 f2 h2 0-1

GM Vahap Şanal – GM Alon Greenfeld

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda

Siyah sonraki hamlesinde 23...Bae8 planlamaktadır. Avantaja giden yol ince bir hesap gerektiriyor.

23 dxc5!

İlk bakışta hatalı bir hamle gibi görünse de iki fille kalenin değişimini Büyükusta Vahap Şanal harika değerlendiriyor.

23...dxc5

23...Bxe1+ 24 Bxe1 Be8 25 Bxe8+ Bxe8 26 dxc7! Bxc7 27 Bxa6 Be2 28 Bb4 ve ardından önlenemez f1 hamlesi ile beyaz piyon fazla kalırdı.

24 Bxd7 Bxd7 25 Bxd7 g5 26 c4!

Bulutlar dağıldı, Beyazın kaleleri öylesine etkindir ki, Siyah için materyal kaybetmeden hamle yapmak zor olur.

26...Bb8

Siyah çareyi ...b7 yapmaya çalışmakta arıyor.

27 f4 g4?!

27...gxf4 28 Be7+-

28 Be6 g7?! 29 g2

Materyal olarak Siyahın büyük bir avantajı var gibi dursa da konumu ümitsizdir. Beyazın g3 ile fil kazanma tehdidini önleyemeyen Siyah terk etti.

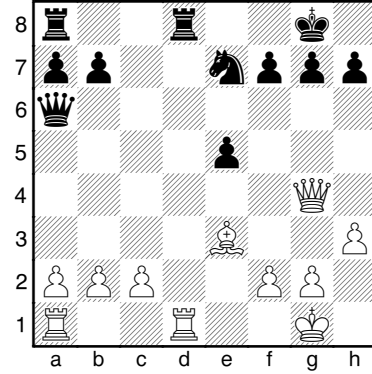
1-0

GM Fabiano Caruana – GM Hans Moke Niemann

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda (D)

Bir anlık dikkatsizlikle yapılan son hamlenin (22...Ba6?) ardından ulaşılan konumda, Beyaza siyah taşların uyumsuzluğunun altını çizme imkânı doğuyor.

23 Bxd8+ Bxd8 24 Bd1

Bir anda siyah vezirin açık dikey mücadelesine katılmasında taktik engeller olduğu ortaya çıkıyor.

24...Ba8

Siyah son sıra problemlerinden ötürü bu çirkin görünen hamleyi yapmak zorunda hissediyor.

24...Bxd1+ 25 Bxd1 halinde mat tehdidiyle birlikte Bd7 hamlesinin gücü hissedilir olur. Örneğin; 25...Bc6 26 Bd7 koyu renklerden hava deliği açmak mümkün olmadığından Siyah yine piyon kaybedecek.

25 Bd7 g6 26 Bf3

Hem f7- hem b7- piyonu saldırı altında.

26...Bxa2 27 b3!

Güçlü bir yol kesme hamlesi! Saldırı ve savunma arasındaki güç dengesizliği dikkat çekici hale geliyor.

27...Bh8 28 Bxb7 Be8 29 Bc6

a7- piyonu dışında Bc7 tehdidi ile siyah şah ve kale de hedef alınmaktadır.

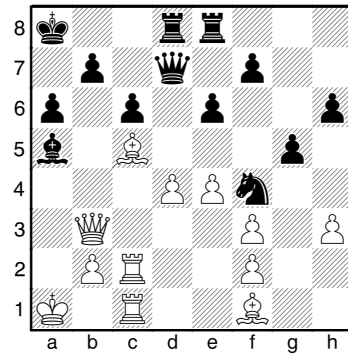
29...h6 30 Bxa7+-

Beyaz geçer piyonları ve etkin taşlarıyla, 41. hamlede zorlanmadan kazandı.

GM Hans Moke Niemann – GM Richard Rapport

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda

Yine zamanın daralmasıyla gelen bir hata olan 39...♙xa5 ardından oluşan konum.

40 ♖a4! ♜c7

40...♙c7 41 ♙xa6+-

41 b4 ♙b6 42 ♙xa6! ♜b8

Buraya kadar her şey zorunlu idi. Belki de Siyahın 39...♙xa5 oynarken gözünden kaçan Beyazın sonraki hamlesi oldu.

43 ♜a2! ♜xd4?

43...bxa6 44 ♖xa6 ♜b7 45 ♖xb6+-

44 ♙b5!

Filin c6- karesini tehdit ederek geri çekilmesinin nedeni birazdan anlaşılacak.

44...♙c8 45 ♙xb6 ♖xb6 46 ♙xc6!

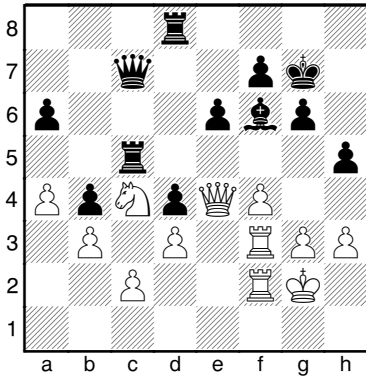
Gerisi kolaydır.

46...♞d3 47 ♖a8+ ♙c7 48 ♙xe8+ ♞xc1 49 ♜c2+ ♙d6 50 ♖b8+! ♙e7 51 ♜c7+ 1-0

GM Nihal Sarin – GM Samvel Ter-Sahakyan

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda

Beyazın mükemmel atı, Siyahın vezir kanadındaki tüm umutlarını söndürüyor. Beyaz için g3-g4 sürüşü ile başlayacak şah kanadı saldırısı, kendi şahı da orada bulunduğu riskler barındırıyor. Merkezin ve vezir kanadının kapalı olduğu böylesi bir durumda Beyaz nasıl bir plan yapabilir?

32 ♙f1!

Cevap: Şahın yürüyüşü!

32...♜h8

Siyah olası g3-g4 sürüşü için hazır beklemeye çalışıyor.

33 ♙e2

Stockfish Siyahın vezir değişme seçeneğini elinden almak için 33 ♙e2! ♜c6 34 ♙e2! varyantını öneriyor.

33...♜d7

Oyunun gidişatı düşünülünce vezirlerin değişimi Siyah için daha iyi olmalı. 33...♜c6! ♜xc4-♜xa4 fikri de geçerli hale gelir.

34 ♙d1 ♜c7 35 ♙c1 ♜d7 36 ♙b1 ♜c7 37 ♜f1 ♜d7 38 ♜e1 a5 39 ♜d1 ♜c7 40 ♜e2 ♜c6 41 g4

Beyaz acele etmeksizin saldırısını hazırladı ve piyon ilerleyişi ile saldırıya başlıyor. Siyahın karşı oyundan yoksun oluşu beyazın işini kolaylaştıracak.

41...♜c7 42 ♜d1 hxc4

h- dikeyinin açılışı siyah kalelerin uyumsuz konumu nedeniyle yalnızca Beyaza yarar. Önceki hamlelerde olduğu gibi beklemeyi sürdürmek daha iyi olabilirdi.

43 hxc4 ♜h2

Sonu hızlandıran başka bir hamle. ...♜h4 ile Beyazın h- dikeyini ele geçirmesi güçleştirilebilirdi.

44 g5 ♙d8 45 ♜h1! ♜xh1 46 ♖xh1 ♙f8 47 ♖h8+ ♙e7 48 ♖xd4

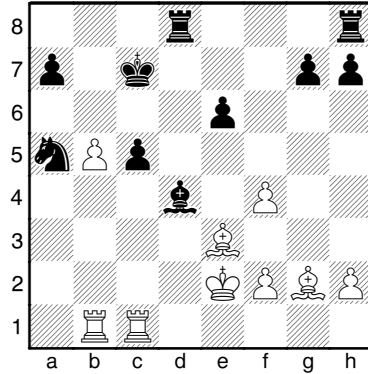
Siyah ‘işkenceyi’ sonlandırmak için terk ediyor.

1-0

GM Gabriel Sargissian – GM Axel Bachmann

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda

Beyaz piyon geri ancak sadece eri geri almak için filleri değiştirmek yeterli görünmüyor...

22 ♜xc5+!

Vezirlerin olmadığı bu durumda siyah şahı hedef alan beklenmedik bir kalite fedası. 22 ♙xd4 ♜xd4 23 ♜xc5+ ♙b6= ancak eşit olurdu.

22...♙xc5 23 ♙xc5

♙xa7 alışıyla b- dikeyinde güçlü bir geçer yaratma fikrinin yanında ♜a1 ile şahı da hedef almak mümkündür.

23...♞c4

23...♙b8 24 b6 a6 25 ♜a1!+-

24 ♜c1

24 ♜a1 hamlesi *Stockfish*’e göre daha iyiydi.

24...♞d6

24...♞b6 daha iyi bir savunma olsa da 25 ♙f8+ sonrasında siyah şah saldırının hedefi olmayı sürdürür.

25 ♙xa7+ ♙d7 26 ♙b6 ♜c8 27 ♙c6+!

Elbette kalelerin değişilmesi düşünülemez.

27...♙e7 28 ♜c5 ♜hd8 29 ♜d1!

Siyah taşlar *zugzwang* durumundadır.

29...g5

Açmazdan bir şekilde çıkmak amacıyla.

30 fxg5 e5 31 ♜d3 ♙e6 32 ♜xd6 ♜xd6 33 ♜f3?±

Zaman sıkışmasının etkisiyle büyük bir hata yapan Beyaz son hamlesiyle konumun eşitlenmesine izin veriyor. Yine de Beyaz bazı maceraların ardından oyunu kazanmayı başardı.

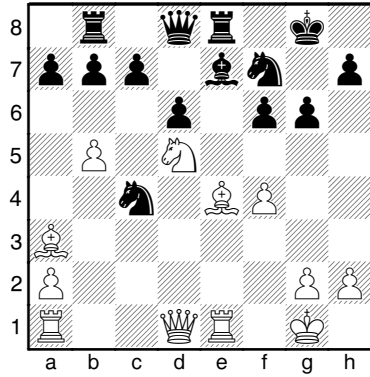
Daha iyi olan 33 ♜xd6+ ♙xd6 34 ♜e4+- sonrasında b- piyonu çok güçlü ve Siyahın h7- piyonu bakıma muhtaç kalırdı.

1-0

GM Aryan Tari – GM Jeffery Xiong

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda

Siyah son hamlesinde filin korunmasının zorunlu olduğunu düşündü.

21 ♜d3!

Beyazın maksadı fili korumak mı?

21...♜xa3 22 ♜xg6!

Ortaya çıkıyor ki siyah şahın etrafında kara bulutlar dolaşmaktadır.

22...hxc6

Siyah bu ziyaretçiye kayıtsız kalamaz.

23 ♜xg6+ ♙f8 24 ♜e3!

Asansör kale teması - ilk tehdit ♜g3.

24...f5 25 ♜g3 ♜g5 26 fxg5 ♜e5

Siyah ilk dalgayı g- dikeyini kapatarak savuşturmuş gibi görüyor, ancak h- dikeyi açıktır ve beyaz taşlar geri püskürtülemez.

27 ♜f6 ♜xb5 28 ♜h3 d5 29 ♜h7 ♜bd6 30 ♜g7! ♙e7 31 ♜g8 f4 32 ♜xd8 ♜xd8 33 h4+- ♜h8 34 ♜g7 ♜f5 35 ♜xd5+ ♜xd5 36 ♜f6+

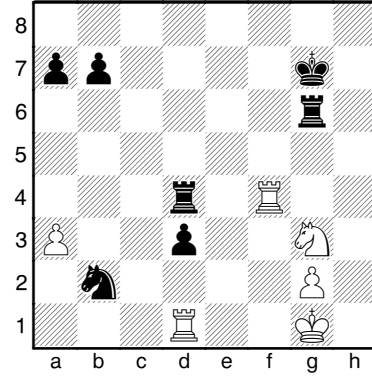
Siyah terk etti:

1-0

GM Erwin L'ami – GM Santosh Vidit Gujrathi

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Beyazda

FIDE Grand Swiss her ne kadar en yüksek düzeydeki sporcuların yarıştığı bir turnuva olsa da her seviyede karşılaşılan en büyük sorunlardan biri olan *zaman sıkışması* nedeniyle yapılan büyük hatalara ve kaybedilen puanlara çok kez sahne oldu. 2023 FIDE Grand Swiss'i kazanan Büyükusta Vidit, ilk turda kazanç konum elde etmesinin ardından zaman sıkışmasının etkisiyle bir dizi hata ile üstünlüğünü tamamen yitirmişti. Diyagramda görülen konumda Vidit zaman kontrolünün son hamlesi olan 40. hamlede b2- piyonunu almıştı.

41 ♜f5+!

41 ♜xd4 ♜xd1 42 ♜xd3= sonrasında yalnızca eşit bir oyun sonu olacaktır.

41...♙h8 42 ♜xd4 ♜xd1 43 ♜h4+!

Her şeyi bitiren hamle! Siyah kalite kaybeder.

43...♙g8 44 ♜e7+ ♙g7 45 ♜xg6 ♙xg6 46 ♜d4

Büyükusta L'ami bu üstün finali öğretici bir şekilde kazanıyor.

46...♜b2 47 ♙f2 b5

Atı c4- karesinden çıkmak amacıyla.

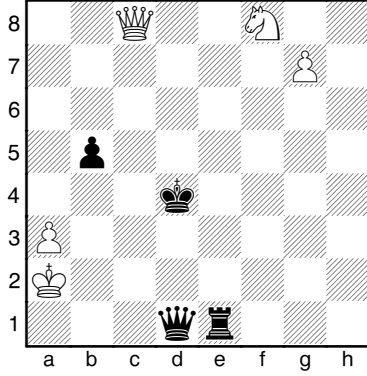
48 ♜e3 a5 49 ♜d6+ ♙f7 50 ♜a6 a4 51 g4 ♜c4+ 52 ♜xd3 ♜xa3 53 ♜b6! ♙g7 54 g5 ♙h7 55 ♙e4 ♜c4 56 ♜a6 a3 57 ♙f5 ♜e3+ 58 ♙f6 ♜g4+ 59 ♙f7 ♜e5+ 60 ♙f6 ♜g4+ 61 ♙f5 ♜e3+ 62 ♙f4 ♜d5+ 63 ♙e5 ♜e3 64 g6+ ♙h6 64...♙g7 65 ♙f4 ♜d5+ 66 ♙g5+-

65 ♜xa3!

Siyah terk etti, çünkü ...♜c4 ile kale kazanmak Beyazın vezir çıkmasına neden olur. GM Vidit'in böylesi bir kayba rağmen turnuvayı kazanmayı başarması ayrıca takdiri hak ediyor.

1-0

GM Gabriel Sargissian – GM Frederick Svane
FIDE Grand Swiss 2023
Hamle sırası Beyazda

Yoğun bir zaman sıkışması yaşanırken Beyazın yakaladığı fırsatı kazanca çevirmesi mümkün olmamıştır.

58 ♖e6+!

Bu hamlenin ardından Siyahın tüm yanıtları çürütülebilir.

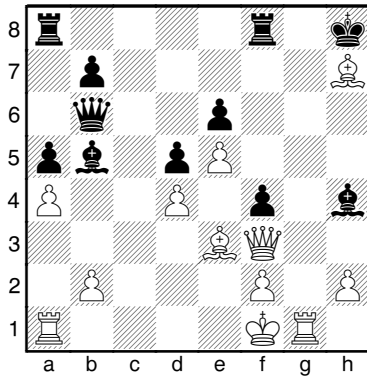
Partide yapılan 58 ♖d7+? sonrasında konum eşit olur ve oyun daha sonra berabere olmuştur. 58...♗c3 ve saire.

58...♗xe6

58...♗d3 59 ♖d7+ ♗e4 60 ♖xd1 ♗xd1 61 g8♖+–; 58...♗e5 59 ♖c5+ ♗f6 60 ♖g5+–; 58...♗e4 59 ♖c6+ ♗f5

59 ♖d7+–

GM Marc`Andria Maurizzi – GM Matthias Bluebaum
FIDE Grand Swiss 2023
Hamle sırası Beyazda

Eleme yöntemi ile beyaz şahın nasıl korunması gerektiği bulunmalıdır.

24 ♗e1!

Diğer hamlelerin nasıl elendiğini hesaplamak gerekliydi:

24 axb5? fxe3 25 ♖g8+ (25 ♖xe3 ♗f2+–) 25...♗xg8 26 ♖h5 ♗g7! 27 ♗d3+ ♗g8 28 ♖xh4 ♗f8–; 24 ♗g2? ♗e2! 25 ♖xe2 (25 ♖h3 fxe3 26 ♖xh4 ♗d8!–) 25...f3–+ **24...fxe3 25 ♖h5! ♗xf2+**

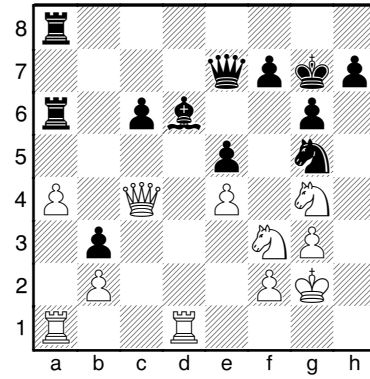
25...exf2+ 26 ♗d2+– ve zor durumda kalan siyah şah olur.

26 ♗d1 e2+ 27 ♗d2 e1♖+ 28 ♗axe1 ♗xe1+ 29 ♗xe1 ♗f1+ 30 ♗xf1 ♗xf1 31 ♗g6+!

Zincirin son halkası!

31...♗g7 32 ♖h7+ ♗f8 33 ♖f7# 1–0

IM Ramazan Zhalmakhanov – GM Bassem Amin
FIDE Grand Swiss 2023
Hamle sırası Beyazda

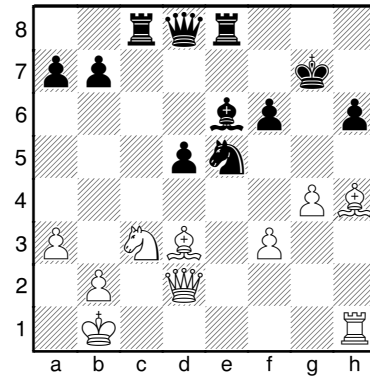
31 ♗xd6 alışı doğru mu, yoksa yanlış mı?

31 ♗xd6! ♖xd6

Siyah planladığı gibi 31...♗xf3 oynayamayacağını fark ediyor. 32 ♖c5!+– açarak saldırı ile vezir kazanma tehdidinden ötürü tempoyla kalesini koruyan Beyaz materyal kazanır.

32 ♗xg5+–

GM Arjun Erigaisi – GM Frederik Svane
FIDE Grand Swiss 2023
Hamle sırası Beyazda

Beyaz saldırısını nasıl zirveye taşıyabilir?

29 ♖xh6+!

Basit ve etkili. Vezir alınamaz.

29...♗f7

29...♗xh6 30 ♔xf6#

30 ♔g6+! ♕xg6 31 ♖h7+ ♗f8 32 ♖xg6

Beyazın saldırısı bitiricidir.

32...♖c6 33 ♔xf6 ♔f5+ 34 ♖xf5 ♖xf6 35 ♖h8+ ♗e7

36 ♕xd5+ ♖xd5

36...♗d6 37 ♖xe8 ♖xe8 38 ♕xf6+-

37 ♖xe8+

Siyah terk etti

1-0

Atlara fillerin mücadelesi çoğu zaman fillerin zaferine tanıklık eder. Bu durumda da beyaz atlar zor durumdadır.

20...♖ae8! 21 ♖h4

İyi bir savunma bulmak zordur. 21 ♕dc6 ♔f6 22 ♖b1 ♖c3 23 ♖b7 ♔d5!-+; 21 ♕ec6 ♔d7! 22 ♖d5 ♔xc6 23 ♕xc6 ♖xc2-+ c-piyonu oyunu kazandırır.

21...g5!

Atlardan biri artık korumasız kalır.

22 ♖xg5 ♔xd4 23 ♕f5 ♔xf2+!

Pek çok kazandıran hamleden yalnızca biri.

24 ♗xf2 ♖xc2+

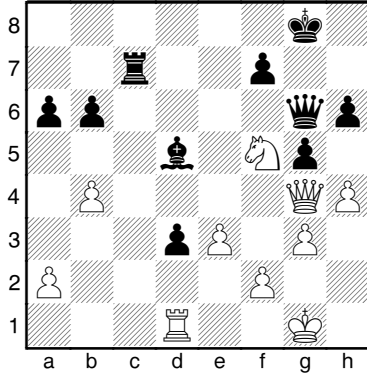
Beyaz terk etti.

0-1

GM Dennis Wagner – GM Alan Pichot

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Siyahta

Zaten zor durumda olan Beyazın dikkatsiz 29 ♕f5 hamlesinden sonra Siyaha oyunu bitirme şansı doğuyor.

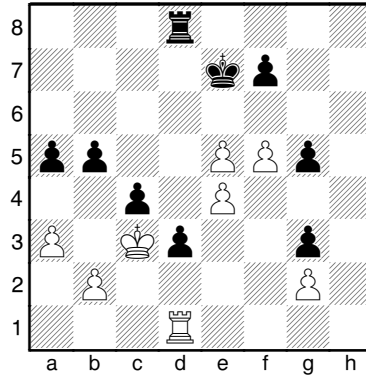
29...h5! 30 ♖xg5 ♖xg5 31 hxg5 ♔f3 0-1

Beyaz tehditleri savuşturamadığı için terk etti

GM Abhijeet Gupta – GM Vladimir Fedoseev

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Siyahta

Çok ilginç bir kale finali. Siyahın konumu kazanabilmesi için rakibinin tehdidini anlaması gerekiyor.

39...a4!

Çok önemli! 39...♖h8 40 a4! zinciri parçalamak Beyazın planıydı.

40 ♗d2

40 ♗b4 ♔d4! 41 ♗xb5 ♖xe4-+

40...♖h8 41 ♗e3 ♖h4 42 ♗d4 ♖f4

Siyah kalenin ikinci yataya süzülüşü etkileyicidir.

43 ♔d5 ♖f2 44 ♖h1 d2 45 e6

Beyazın karşı oyunu geç kalır.

45...♖xg2 46 exf7 ♖h2 47 ♔d1 ♖f2

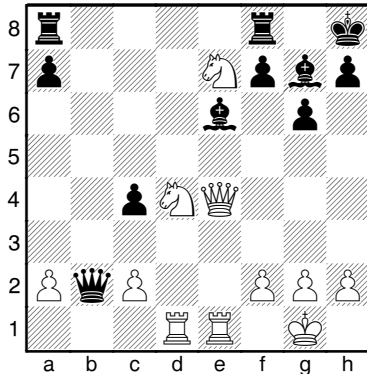
g-piyonunun da saldırıya dahil olmasıyla Beyazın terk etme zamanı gelmiştir.

0-1

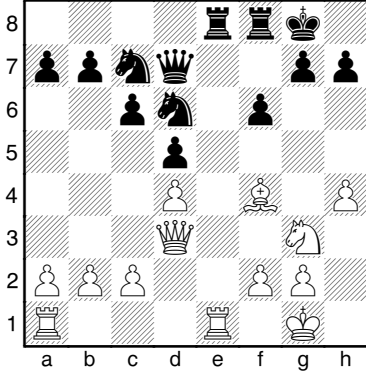
GM Baskaran Adhiban – GM Alexandr Predke

FIDE Grand Swiss 2023

Hamle sırası Siyahta

GM Shant Sargsyan – FM Li Wu
FIDE Grand Swiss 2023
 Hamle sırası Beyazda

Petroff Savunması'ndan ulaşılan tipik bir oyunortası konumuyla karşı karşıyayız.

18. ♖xd6!

f5- karesine yerleşecek 'küheylan' için yapılan tipik taş değişimi.

18... ♗xd6 19. ♘f5 ♗d7 20. ♗h3!

Veziri şah kanadına tempo ile aktaran güçlü bir hamle. Tehdit ♘h6+ açarak şah.

20... ♖e6 21. h5!

Atın konumunu sağlamlaştırma fikriyle.

21... ♖fe8

21...g6 sürüşü yine de fena olmazdı. 22. hxg6 hxg6 23. ♖e3 ♗h7! sonrasında Siyahın konumu hâlâ sıkıntılı olsa da pozisyon ince bir savunma ile oynanabilir. Örneğin; 24. ♖g3! ♖fe8! 25. ♖f1 ♖e1 26. ♘d6±

22. ♖e3!

♖g3 ve ♖ae1 fikirleriyle gelen, harika bir hamle.

22... ♗d8?

Baskı altında kritik bir hata. 22... ♖xe3 23. ♘h6++

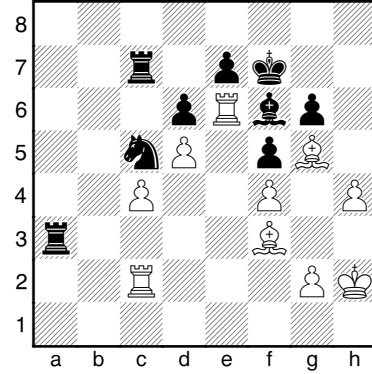
23. ♗g4 ♗d7 24. ♖g3 ♖e1+ 25. ♘h2!

Son incelik, siyah ...♘e6 da oynamadığından ♖1e7 ile kalite kaybedeceğinden terk etti.

1-0

GM Alireza Firouzja – GM Rauf Mamedov
FIDE Grand Swiss 2023
 Hamle sırası Beyazda (D)

Zaman sıkışmasının son hamlesi olan 40... ♘c5 ardından oluşan konumdayız.

41. ♖xf6! ♖xf3

41... ♘xe6 42. ♖b2!+- Beyazın temel fikriydi.

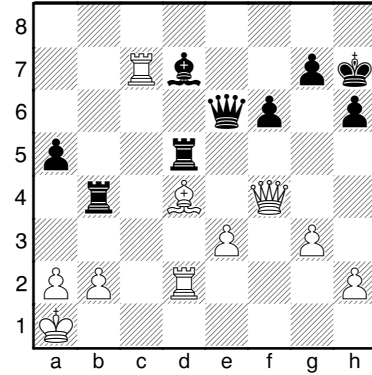
42. ♖xe7+! ♖xe7

42... ♘xf6 43. ♖xc7 ♖xf4 44. g3+-

43. ♖xe7 ♖xf4 44. g3 ♖d4 45. ♖xd6+-

İki piyon fazla olan Beyaz birkaç hamle içinde kazandı.
1-0

GM Benjamin Gledura – IM Shawn Rodrigue-Lemieux
FIDE Grand Swiss 2023
 Hamle sırası Siyahta

Bir anlık dikkatsizlikle oynanan 34. ♖c7 hamlesi Beyaza pahalıya mal oluyor.

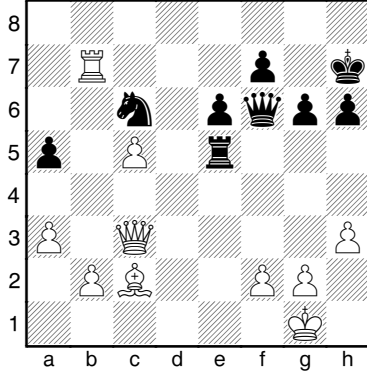
34... ♖f5!

Son yatay sıkıntıları nedeniyle vezirin kaçamıyor oluşu Beyazın terk etmesine neden oldu.

0-1

GM Varuzhan Akobian – GM Nils Grandelius*FIDE Grand Swiss 2023*

Hamle sırası Siyaha

Beyaz çok üstün olduğu konumda bir anlık dikkatsizlikle 34 ♖xb7 oynuyor ve Siyaha bir anda pozisyonu karıştırma fırsatı veriyor.

34...♟d4!

Bir anda beyaz şah ile diğer taşlar kendilerini huzursuz hissediyor.

35. ♙d3

...♟e2+ beynel tehdidini savuşturarak.

35...♞e2!

f2- karesi savunulamaz.

36 ♞xf7+!

36 f3 ♟xf3+ 37 gxf3 ♞g5++

36...♞xf7 37 ♞xd4

Stockfish'e göre 0.00 olan tamamen belirsiz bu konumu Siyah kazanmayı başardı.

2021 FIDE Grand Swiss**GM Alireza Firouzja – GM David Howell***FIDE Grand Swiss 2021*

2021 FIDE Grand Swiss Şampiyonu Büyükusta Firouzja'nın turnuvayı kazanmasını sağlayan oyunlardan biri olan, öğretici 10. tur karşılaşmasına göz atalım.

1 e4 e5 2 ♟f3 ♟c6 3 ♙c4 ♙c5 4 0-0 ♟f6 5 d3 h6 6 c3 d6 7 ♞e1 0-0 8 h3 a5

Açılış üzerine çok fazla şey söylenebilecek olsa da bu noktada 8...a5 hamlesinin 8...a6'ya oranla daha popüler olduğu ve bunun nedeninin Beyazın vezir kanadında alan kazanmasının engellenmesi olduğu söylenebilir.

9 ♟bd2 ♙e6 10 ♙b5

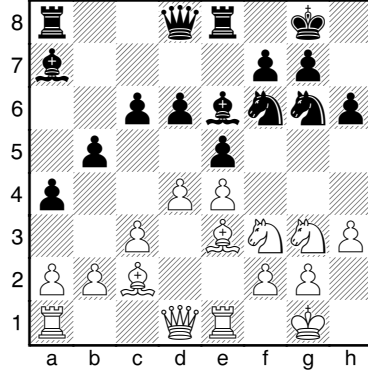
Öte yandan 8...a5 hamlesinin eksi yanı b5- karesinin zayıflamasıdır.

10...♙a7 11 ♟f1 ♟e7 12 ♟g3

Beyaz d3-d4, Siyah ise ...d6-d5 ile bir an önce merkezde ilerlemek için hazırlık yapmaktadır.

12...c6 13 ♙a4 b5 14 ♙c2 a4 15 d4

İlk mini zafer, Beyazın d4- sürüşü ile geliyor.

15...♟g6 16 ♙e3 ♞e8 (D)**17 ♙d3**

Beyaz merkezdeki üstünlüğünü vezir kanadına taşıyacağının sinyalini veriyor.

17 ♞d2 ve ardından ♟f5, ♞ad1 ile oynama fikri de mevcuttur. Ancak çoğunlukla İspanyol Açılışı'nda olduğu gibi Beyaz rakibinin vezir kanadındaki piyon sürüşlerini kendisi için kullanmaya çalışır.

17...♙b6 18 a3 ♞c7 19 ♞c1

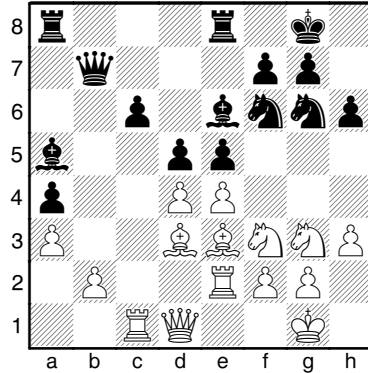
Beyaz niyetini belli ediyor: c3-c4 sürüşü.

19...♙a5 20 ♞e2 ♞b7 21 c4

İlerleyişleri nasıl gerçekleşirse gerçekleşsin, bu durum siyah piyonların parçalanıp Beyaz için bazı hedeflere dönüşmesiyle sonuçlanacaktır.

21...bxc4 22 ♙xc4 d5!

Stratejik olarak rakibine üstünlüğü vermemek için Siyah dinamik oyuna başvuruyor.

23 ♙d3 (D)**23...exd4**

23...c5! *Stockfish* e4- karesini vezir ile hedef alan bu hamleyi oldukça beğeniyor. 24 ♞xc5 dxe4 25 ♟xe4 ♟xe4 26 ♙xe4 ♞xe4 27 ♙d2 ♞b7 28 ♙xa5= fakat görüldüğü gibi sonuçlarını hesaplamak ve değerlendirmek pek de kolay

durmuyor.

24 ♖xd4 ♗d7 25 ♖df5

♗d6 tehdidiyle.

25...♗c7 26 exd5 cxd5

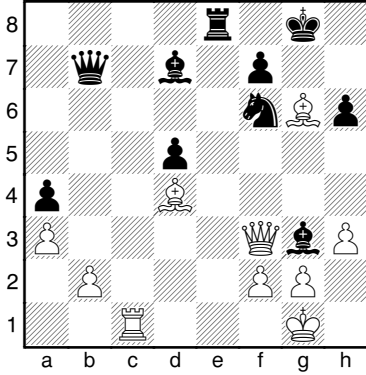
26...♗xd5 27 ♗d4 Siyahın hoşuna gitmemiş olmalı.

Kendisi bu nedenle izole piyona razı oluyor.

27 ♗d4!

Basit ve etkili.

27...♗e5 28 ♗xh6+! gxh6 29 ♗xg6 ♗xg3 30 ♖xe8+ ♖xe8
31 ♖f3 (D)

31...♖c6!

Çok hoş bir savunma hamlesi!

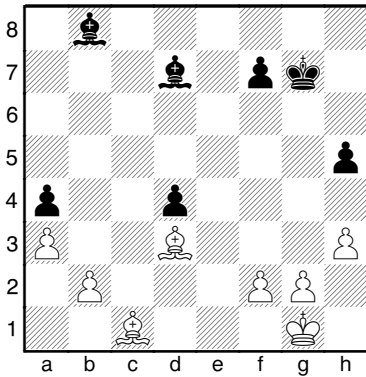
32 ♗c2 ♗b8 33 ♖xf6 ♖xf6 34 ♗xf6

Uzun taktik sekansın ardından sular duruldu ve şimdi Beyaz piyon fazla oluşunu değerlendirmeye çalışacak. Durum savunulabilir gibi görünse de pratikte Siyahla oynamak çok zordur.

34...♖c8 35 ♗c3 d4 36 ♗d2

36 ♗xd4? ♗f4 37 ♗e3 ♗xe3 38 fxe3 ♗f5

36...♗g7 37 ♗d3 ♖xc1+ 38 ♗xc1 h5 (D)

39 h4!

Siyahın h- piyonu sabitlendi. Piyonun daha fazla ilerlemesine izin vermek beyaz piyonların ilerleyişine engel olurdu.

39...♗c6 40 g3

Artık sıra beyaz şahta.

40...♗d7 41 ♖f1 ♗e5 42 ♖e2 ♗g4+ 43 ♖d2 ♗d7 44 ♖c2

Beyaz b- piyonunu ilerleterek a- dikeyinde geçer yaratmak istiyor.

44...♗e6 45 ♗b5 ♗b3+ 46 ♖d3

Beyaz tehditlere başvurarak şahının konumunu iyileştirdi. d4- piyonu düşecektir.

46...♖g6 47 ♗d7 ♗d1 48 ♗d2 f5 49 ♗f4 ♗g7 50 ♗d6
♗f6 51 ♗e8+ ♖h6 52 ♗c5 f4 53 ♗xd4 ♗d8 54 ♖d2 ♗b3
55 ♗e5 fxg3 56 fxg3 ♗a5+ 57 ♖c1

Direnmenin anlamsız olduğunu gören Siyah terk etti.

1-0

GM Alexei Shirov – GM Ahmed Adly

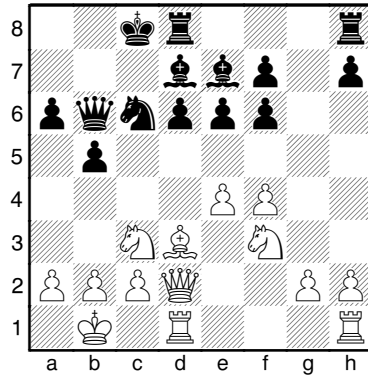
FIDE Grand Swiss 2021

Her ne kadar dünyanın zirvesinde yer aldığı günler geride kalmış olsa da iyi bir GM Shirov oyunu incelemek için asla geç değildir.

1 e4 c5 2 ♖f3 d6 3 d4 cxd4 4 ♖xd4 ♗f6 5 ♖c3 ♗c6
6 ♗g5 e6 7 ♖d2 a6 8 0-0-0 ♗d7 9 f4

Büyükusta Shirov'un açılışlar konusunda prensipli oluşundan her zaman etkilenmişimdir. Kendisi yine ana devamyolunu seçiyor.

9...♗e7 10 ♗f3 b5 11 ♗xf6 gxh6 12 ♗d3 ♖b6 13 ♖b1
0-0-0 (D)

Günümüzde de oldukça popüler bir varyant olduğundan teori henüz buralarda başlıyor.

14 a4

Yarım saat düşünmenin ardından gelen at fedası fikri.

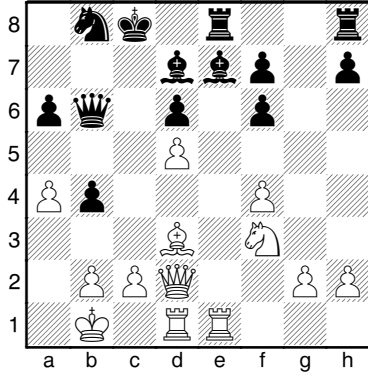
14...b4 15 ♗d5!

Hamlenin objektif değeri tartışmalı ancak oyunun devamı çok iyi bir hamle olduğu kanısını güçlendirecek.

15...exd5 16 exd5 ♗b8

İlk bakışta at fedasıyla Beyazın hedefinin ne olduğunu anlamak güç. Zira ♗d5 fedaları tipik olmalarına rağmen genelde merkezde kalmış şahı hedef alırlar. Shirov'un fikri ne olabilir?

17 ♖he1 ♜de8! (D)

Bu hamlenin iyi oluşunun nedenini Siyahın sonraki hamlesi açıklayacak.

18 a5!

İşte bu! Shirov ne pahasına olursa olsun siyah şaha yönelmek istiyor. Bu hamle olmadığında, Siyahın kendisi ...a5 oynayarak rakibinin planını tamamen çürütebilirdi.

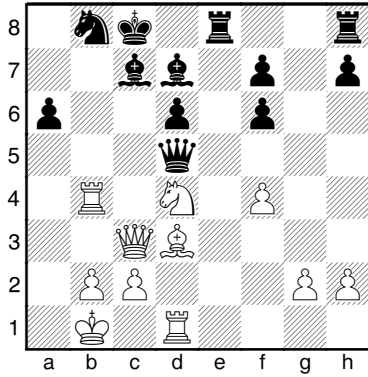
18... ♖xa5 19 ♜e4! ♜d8!

Çok iyi bir savunma hamlesi. Hem şahı hem veziri korumayı hedeflerken kalenin de yolu boşaltılıyor.

20 ♜xb4 ♜c7 21 ♜d4!?

Siyah şah oldukça güvendedir, fakat bu sefer siyah vezirini ♜b3 tehdidine karşı koymasına gerekir.

21... ♖xd5 22 ♖c3 (D)

Beyazın ♜f5 tehdidi siyah veziri hedef alacak.

22... ♖xg2

Buraya kadar neredeyse kusursuz oynayan Siyah, vezirini şahının yanına dönebilmek için bu hamleyi tercih etmiştir.

22... ♖h5: bu konuda oynanmış diğer partide Siyah böyle devam etmiş ve kazanmayı başarmıştır. 23 ♜c1 hamlesinin ardından durum belirsizdir.

23 ♜f5! ♜e6 24 ♜e4!

Siyah vezirin savunmaya dönmesi artık mümkün değildir.

24... ♖g4

24... ♖e2 25 ♜xd6+ ♜xd6 26 ♜xd6 ♜b5+- daha iyi olsa da sonuç değişmezdi.

25 ♜xd6+ ♜xd6 26 ♜xd6

Beyaz pek çok tehdidin yanında ♜b7 ile oyunu bitirmek istiyor.

26... ♜b5 27 ♖c5

Tehdit ♜f5!

27... ♜d7 28 ♜xd7!

ve artık son darbeyi bir taktikle indiren Beyaz kazanıyor.

28... ♜xd7 29 ♜c4 ♖xf4 30 ♜b7+! ♜xb7 31 ♜xf4 ♜xf4 32 ♖b4+

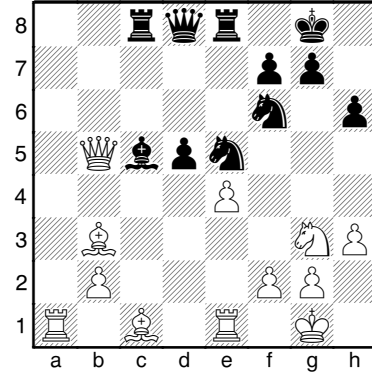
Oyun bitmiştir çünkü Siyahın zayıf şah ve piyonları hisar kurma fikrine hizmet edecek şekilde konumlanmamıştır.

32... ♜c8 33 ♖xf4 ♜e6 34 ♖xf6 ♜d8 35 b3 h5 36 ♖c3+ ♜b7 37 ♖f3+ 1-0

GM Kirill Shevchenko – GM Vladislav Artemiev

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Siyahta

Beyaz taşların uyumsuz durumu ve korunmasız taşların varlığı taktikleri olanaklı kılar.

27... ♜xf2+! 28 ♜xf2 ♜b8!

d3- karesinin kontrolü için gerekli devamıyoludur.

29 ♖a6

29 ♖a4 ♜d3+ 30 ♜f1 ♜xe1 31 ♜xe1 ♜xe4+-

29... ♜xb3

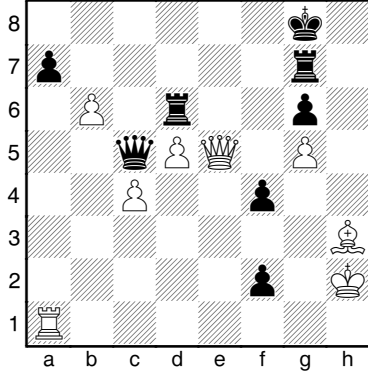
Siyah kazanç konumdadır ve oyun birkaç hamle sonra sona ermiştir.

30 ♜a3 ♖b8 31 ♖e2 ♜xg3 32 ♜xg3 ♜xe4+ 0-1

GM S.P Sethuraman – GM Aleksandr Rakhmanov

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Siyahta

Siyah piyonları daha da etkili kullanmanın bir yöntemi olabilir mi?

51...♖e3! 52 ♙e6+ ♜h8 53 ♜xe3 fxe3 54 ♜g2

54 bxa7 ♜xa7-+ ve siyah piyonlar belirleyici olur.

54...axb6

Bu hamle çok anlaşılır bir hatadır, çünkü kazanca giden yolu bulmak oldukça zordur. Elbette *Stockfish* için değil!

54...♜xb6! 55 c5 ♜b2 56 d6 (56 ♜f3 piyonlar durduruldu ve şimdi ♜h1 tehdidi önemlidir! 56...♜c7! 57 c6 e2 58 ♜xf2 e1 ♜+ 59 ♜xe1 ♜h7-+) 56...♜h7 siyah piyonu terfi ettirerek mat istiyor. 57 ♜g3 e2 58 ♜xf2 e1 ♜+ 59 ♜xe1 ♜h1#

55 ♜f3?

Zaman sıkışmasında görülmesi güçleşen savunma olanağını kaçırarak.

55 ♜a8+ ♜h7 56 ♜a3! siyah şahın tehlike altında oluşu Beyaza şans verir. 56...♜c7 57 ♜xe3 ♜xc4 58 ♜xf2 ve Siyah yine de kazanmalı.

55...♜a7! 56 ♜h1+ ♜h7 57 ♜a1 ♜xe6! 58 dxe6 ♜h3+!

Son darbe!

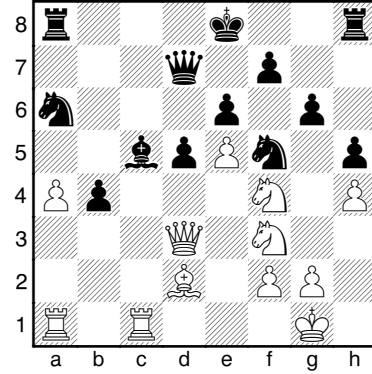
59 ♜g2 ♜g7! 60 e7 ♜f7 0-1

GM Alan Pichot – GM Hjorvar Steinn Gretarsson

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda (D)

Siyah 22...g6 hamlesini oynarken konumda gizli duran taktik motifi geçiriyor.

23 ♜b5!

Kenarda duran atın ve a- dikeyindeki talihsiz durumun etkisiyle ♜xc5 tehdidini karşılamak güçleşir.

23...♜d4

23...♙e7 24 ♜c6!+-

24 ♜xd4 ♙xd4 25 ♜ab1 ♙xe5

Siyah iki piyon fazladır ancak rok yapamadığı için durumu kritiktir. 25...♜xb5 26 axb5 ♜c5 27 ♜xb4 ♙d7 28 ♜xd4 ♜b3 29 ♜e2+-

26 ♜d3 ♙c3

26...♙d6 27 ♜c6! ♜c7 28 ♜b7 0-0 29 ♙xb4+-

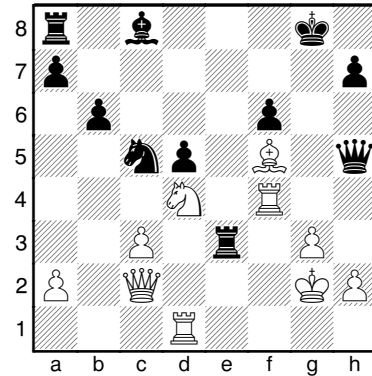
27 ♙xc3 bxc3 28 ♜xc3 ♜b8 29 ♜xb8+! ♜xb8 30 ♜xb8+ ♙e7 31 ♜xh8+-

Beyaz zorlanmadan kazandı: 1-0

GM Luka Budisavljevic – GM Lucas Van Foreest

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda

İki tarafın şahı da zayıftır ancak beyaz taşların aktifliği ona kazandıran bir saldırı imkânı verir.

24 ♙xc8 ♜xc8 25 ♜h4!

♜f5 oynayabilmek için önce ...♜e2(+) tehdidi bertaraf edilmeli.

25...♜g6 26 ♜f5!

♜g4 tehdidi nedeniyle Siyahın kalite vermesi gerekir.

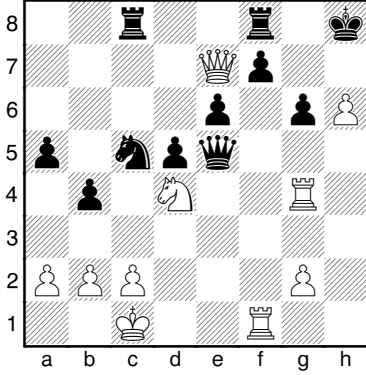
26...♖ce8 27 ♘xe3 ♜xc2+ 28 ♘xc2 ♖e2+ 29 ♔f1 ♖xc2
30 ♖xd5+-

Beyaz uzun mücadele sonunda kazanmasını bildi: 1-0

GM Pavel Ponkratov – GM Vadim Zvjaginsev

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda

Bu tipik *Fransız / Steinitz* konumunda Siyah bir anlık dikkatsizliğinin (28...♘c5) bedelini ağır ödüyor:

29 ♘c6! ♘d3+ 30 ♔d2! ♜xb2 31 ♖d4!

Siyah şah yapayalnız kalmıştır.

31...♖g8 32 ♜f6+ ♔h7 33 ♜xf7+ ♔h8 34 ♜f6+ ♔h7
35 ♜e7+ ♔h8 36 h7 ♜c3+ 37 ♔e2 ♜xc2+ 38 ♔e3

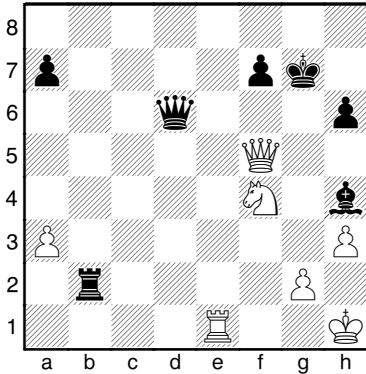
Siyah terk etti, çünkü kendisinin saldırısı sona ermiştir ve Beyaz durdurulamaz.

1-0

GM Mustafa Yılmaz – GM Radoslaw Wojtaszek

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda

Siyahın korumasız, dağıntık taşları ve zayıf şahı Beyazın büyük saldırı gücü karşısında yenik düşecektir.

37 ♘h5+ ♔f8 38 ♜c8+ ♜d8

38...♔d8 39 ♜c3+-

39 ♜c5+ ♔g8

39...♔e7 40 ♜c3+-

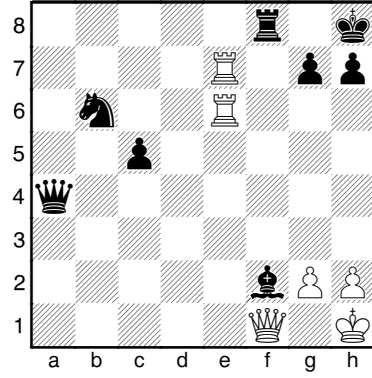
40 ♜c3

Siyah 41...♖xg2 ile biraz daha direnmeden terk etti.
1-0

GM R. Praggnanandhaa – GM Boris Gelfand

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Siyahta

Siyahın kaleye karşı iki hafif taşı ve bir de piyonu bulunuyor. Son yatay problemleri nedeniyle ♖xb6 yanında ♜xf2 tehdidiyle de karşı karşıya kalan Siyah eğer bu tehditlere yanıt üretebilseydi kazanç konumunu koruyacaktı.

39...♜a8!

Konumun tüm ihtiyaçlarını karşılayan bu hamle oyunda Siyahın da gözünden kaçtı. 39...♘d7 40 ♖e8 ♜f4 41 ♖e4 ♜f6 42 ♖e6 ♜f4 43 ♖e4 ♜f6 devamıyolu sonrasında oyun beraberlikle sonuçlandı. Oysa...

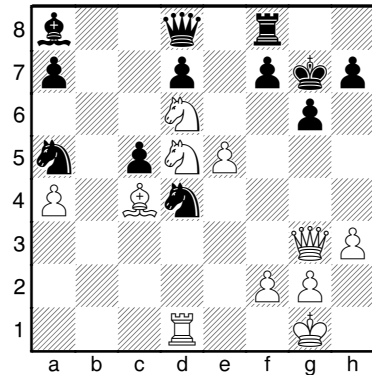
40 ♖xb6 ♔h4!-+

Siyaha kazanırdı.

GM Aleksandra Goryachkina – GM Arturs Neikšans

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda

Siyah atın son hamlede 30...♘a5 ile uzaklaşması

sonrasında savunma için siyah taş sayısı iyice azalmıştır.

31 ♖xd4!

Son savunmacıyı da yok ederek.

31...cxd4 32 ♜f5+ ♚h8 33 ♜f6!

♞h4 fikri nedeniyle savunma yapabilmek mümkün değil.

33...♞g8 34 ♞h4 h5 35 ♞g5 ♞f8 36 ♙xf7 ♙e4 37 ♙xg6

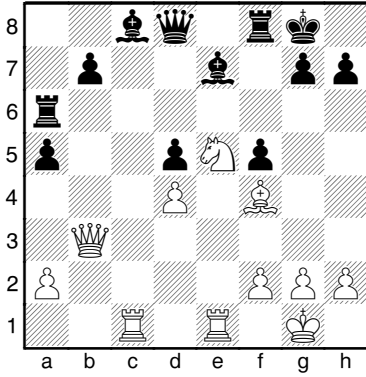
Beyazın farklı şekillerde kazanması da mümkündü.

37...♞xg6 38 ♞xh5+ 1-0

GM Gabriel Sargissian – GM Alexey Sarana

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda

Beyazın feda ettiği piyona karşı güzel bir karşı oyunu olduğu keskin bir açılıştan doğan konum. Siyah baskı altında 19...♙e7 ile hata yapıyor.

20 ♖xc8! ♞xc8 21 ♞xd5+ ♞e6 22 ♜c6

Siyahın gözünden kaçan ayrıntı olmalı.

22...♞xd5 23 ♜xe7+ ♚f7 24 ♜xd5 ♞e6 25 ♖xe6 ♙xe6 26 ♜b6

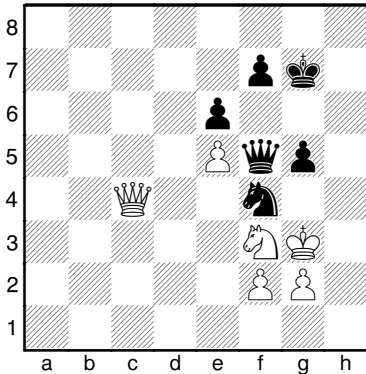
d- piyonunu gücünü sınamak istemeyen Siyah terk etti.

1-0

GM Anton Demchenko – GM Vladimir Fedoseev

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Siyahta

Vezir ve atın muhteşem uyumuna çok güzel bir örnekle karşı karşıyayız. Oyunda her ne kadar oynanmamış olsa da taktik motifleri göstermesi bakımından öğretici.

37...♜e2+!

37...♜h5+ ve Siyah oyunda sonraki hamlesinde ...g4 oynayarak e5- piyonunu düşürdü. Karşılaşma her ne kadar sınırlı materyal nedeniyle beraberliğe daha yakın olsa da Siyah sonunda kazanmayı başardı.

38 ♙h2

38 ♞xe2 ♞f4+ 39 ♙h3 g4+ 40 ♙h4 gxf3+-+

38...♞h7+

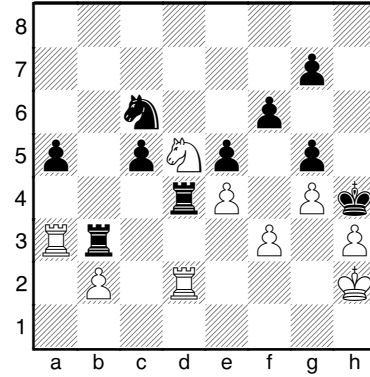
Anastasia Matı teması!

0-1

GM Arturs Neiksans – GM Alexey Sarana

FIDE Grand Swiss 2021

Hamle sırası Beyazda

Siyah uzun süredir kazanmak için zorladığı konumda birden kendisini zor durumda bulur.

56 ♖e2!

Tehdit ♜e3 ve Siyah şahı kurtarmak imkânsızdır.

56...♖bd3

56...♖xa3 57 bxa3 ♖d3 58 ♜e3+-

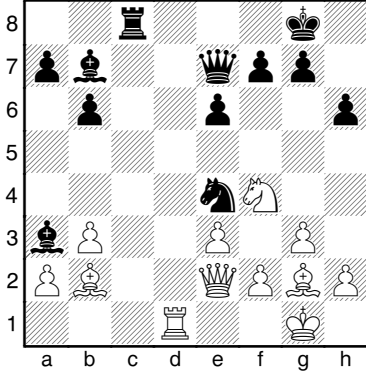
57 ♖xd3 ♖xd3 58 ♜e3

Mat tehditleri nedeniyle kalite kaybetmek zorunda kalan Siyah terk etti.

1-0

GM Dariusz Swiercz – GM Ante Brkic*FIDE Grand Swiss 2021*

Hamle sırası Beyazda (d)

“Gevşek taşlar düşer!”

23 ♖xe4 ♖xe4 24 ♗a6! ♜d8 25 ♜xd8+ ♗xd8 26 ♖xa3
g5 27 ♜g2 ♗d2 28 ♗c8+ ♖h7 29 ♗c1+- 1-0

2019 FIDE Grand Swiss**GM Fabiano Caruana – GM Samuel Sevian***FIDE Grand Swiss 2019*

2019 FIDE Grand Swiss Turnuvası’nı etkileyici bir performans ile şampiyon GM Wang Hao ile eş puanda, ikinci sırada tamamlayan GM Fabiano Caruana öğretici oyunlara imza attı. GM Samuel Sevian karşısındaki güzel galibiyetinin 1 c4 hamlesinin o yıllarda artan popülaritesine katkıda bulunduğu düşünülebilir.

1 c4 e5 2 g3

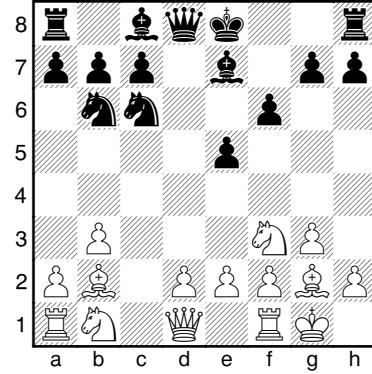
Hemen 2 ♜c3 oynanmayışının bazı nedenleri var. Bunlardan biri elbette ...♙b4 hamlesinden kaçınmak. Bir diğeri ise atın sürpriz başka rotalarının da oluşu.

2...♜f6 3 ♙g2 d5 4 cxd5 ♜xd5 5 ♜f3 ♜c6 6 0-0 ♜b6

Siyah d4- karesinin kontrolünü arttırmak istiyor, çünkü bazı varyantlarda Beyaz bu sürüşü hemen gerçekleştirebilir. Örneğin, 6...♙e7 7 d4 e4 8 ♜e5 f5 9 ♜xc6 bxc6 elbette bu da onlarca kez usta pratiğinde test edilmiş bir konumdur.

7 b3

Önceki hamlelerde vezir atının gelişimini erteleme nedeni şimdi ortaya çıkıyor: filin yolunu tıkamamak.

7...♙e7 8 ♙b2 f6 (D)**9 ♜a3!**

Caruana’dan harika bir yenilik! Atın rotası d4- ilerleyişine hizmet etmek üzere belirleniyor: ♜a3-c2. Yazışmalı satrançta bir kere denenmiş olmasına karşın Caruana masa başında bu hamleyi ilk kez ortaya koymuştu.

9...♙e6 10 ♜c2 0-0 11 e4!

Plan buydu! Günümüz için bu konum yeni olmasa da Caruana bu fikri ortaya koyan ilk kişi oluyor. Sicilya Savunması’nda Siyahın ...d5 ilerleyişi gibi Beyaz d2-d4 fikrini hazırlıyor.

11...♗d3!

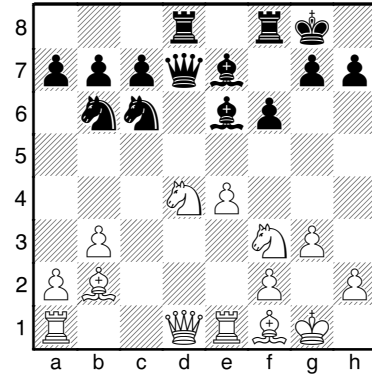
Aksi takdirde her şey d2-d4 için hazırdu.

12 ♜e1

Rahatsız edici misafiri ♙f1 ile uzaklaştırma fikriyle.

12...♜ad8

İlerleyen hamlelerde göreceğiniz gibi belki de hatayı buralarda aramak gerekiyor. 12...♙c5 13 ♙f1 ♗d7 14 d4 exd4 15 ♜fxd4 ♜xd4 16 ♙xd4 ♙g4! Jacobsen-Kazakousky, Helsingor 2023 partisinde Siyah ikna edici bir etkinlik yakalamıştı.

13 ♙f1 ♗d7 14 d4 exd4 15 ♜cx d4 (D)

Piyon formasyonunun dönüşümü ile planlar şekilleniyor. Beyaz vezir kanadında yarı-açık c- dikeyi ile azınlık saldırısını planlarken, Siyahın sağlam konumuna rağmen çok net bir plana sahip olduğunu söylemek güç. Elbette

Beyazın şah kanadı piyon çoğunluğu da hareketlenme şansları arayabilir.

15...g4

İncelediğimiz partiden bir sene oynanan başka bir oyunda Beyaz yine üstünlüğü ele geçiren taraf olmuştu: 15...xd4 16 dxd4 f7 17 c2 fe8 18 f5± Le Quang Liem-Dariusz Swiercz, 1-0, 2020: <https://lichess.org/v047hBbM>; 15...b4 16 e3 dxd4 17 dxd4 c5 18 dxe6 cxd1 19 Exd1 Exd1 20 dxf8 fxf8 *Stockfish*'in eşitleme denemesiydi, ancak burada da Beyazın fil çifti ile üstünlük arayışı devam ederdi.

16 c2 dxd4 17 dxd4 fe8 18 Eac1 c6

18...c5? 19 b5+-

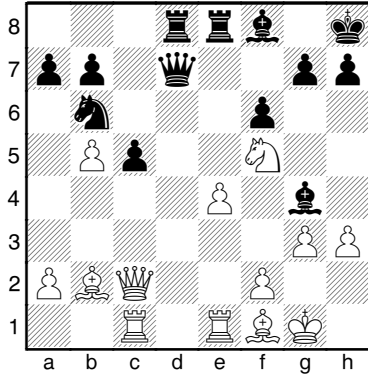
19 b4

Beyaz azınlık saldırısını başlatıyor.

19...g8 20 b5 c5

Beyazın hızlı b4-b5 ile yarattığı alan üstünlüğü ile ne elde ettiğin birazdan daha iyi anlaşılacak.

21 f5 f8 22 h3 (D)

22...xf5

Atın alınmaması durumunda siyah taşların ayağı birbirine daha fazla dolanacaktı. Örnek bir varyant: 22...h5 23 a4 f7 24 a5 d8 25 ccd1 c7 ve Siyah vezirini kaçarken sonraki hamlede e5- ilerleyişini hesap etmek durumunda. 26 Exd8 cxd8 (26...Exd8 27 e5!) 27 b6! axb6 28 b5 Ee6 29 Ed1+-

23 exf5 Exe1 24 Exe1 c4 25 a4 b4 26 Ee4 c2 27 cxd2 dxd2 28 Exc4 dxa4 29 a3

Zorunlu hamlelerden oluşan bir sekansın ardından Beyazın fil çifti şah kanadındaki bingeç piyonları tahtanın filler için açılmış oluşu nedeniyle fazlasıyla telafi ediyor durumda.

29...b6 30 b3 d8

Beyaz kalenin yedinci yataya girişi bir şekilde engellenmek zorunda.

31 d5

Stockfish a- piyonunu hedef alan 31 Ea4 ve ardından e6 planını beğeniyor.

31...a6 32 b6 dxb6 33 bxb7 a5 34 c5 da8

34...d8 sonrasında atın konumu yine çirkin olmasına karşın daha iyi olurdu.

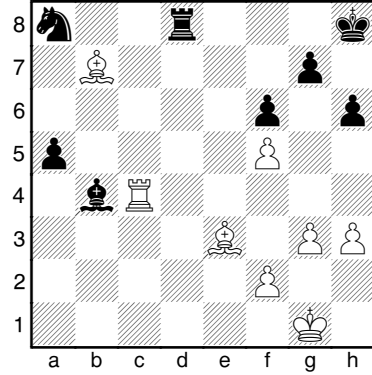
35 E4!

Atın a8- karesini terk etmesi durumunda c7- hanesini hedef alırken siyah filin c3- üzerinden e5- karesine gidişini kesiyor.

35...b4 36 e3

36 bxb4? axb4 37 Exb4 d7= elbette kötü olurdu.

36...h6 (D)

36...d6 37 g2 e5

37 h4!

Beyazın şah kanadı alan üstünlüğü siyah şahı kısıtlarken kendisine de bu piyonları ilerletme planını fısıldıyor.

37...g8 38 g4 Eb8 39 e4 d8 40 Ee7

g5- sürüşü güçlü bir tehdit haline geliyor.

40...a4 41 g5 d3 42 f3 db5 43 Ed7 hxg5 44 hxg5 gh8 45 g6

Tehdit h6!

45...d3

Önemli d5- karesini kontrol etmek amacıyla.

46 d2 a4 47 Ed3 a3

Şahın zayıf konumunu başka varyantlarda görmek de mümkün. 47...da2 48 d5 dxd2 49 Exd2 db4 50 e6 a3 51 Ed4+-

48 Exc3

"Fil çiftine sahip olmanın temel üstünlüklerinden biri fillerden ne zaman vazgeçeceğinize karar verebilmenizdir yatıyor."

48...xc3 49 d5!

Siyah şah yine huzursuz durumda.

49...d2 50 Exd2 Eb1+ 51 g2 a2

Siyah pat silahını kullanmak istiyor.

52 b3! Eg1+ 53 f3!

Mat tehdidine çare bulamayan Siyah terk etti.

1-0

**GM Evgeniy Najer – GM Viswanathan
Anand, Viswanathan
FIDE Grand Swiss 2019**

GM Najer, eski Dünya Şampiyonu GM Anand'a karşı elde ettiği zaferle adeta bir varyantın geleceğini belirliyor.

1 d4 ♟f6 2 c4 e6 3 ♞c3 ♟b4 4 e3 0-0 5 ♟d2 d5 6 ♞f3 b6 7 ♞c1

Bu bültende ele aldığımız Harikrishna-Yılmaz partisinde de karşımıza çıkan bu varyant, günümüzde hala popülerliğini korumasını bu oyuna da borçlu. Bu parti, Nimzo-Hint Savunması için çözüm arayan teorisyenlerin ♟d2 hamlesini keşfetmelerine yardımcı oldu.

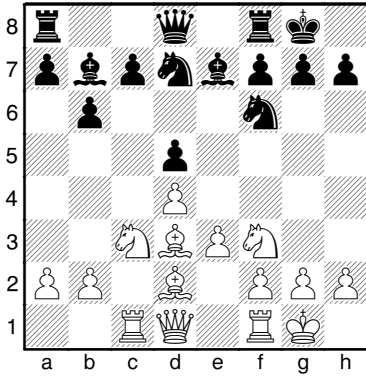
7...♟b7 8 cxd5

Genellikle b7- filinin önünü kapatmaya çalışmak ve böylece yarı-açık c- dikeyini kullanma hedefi hala en iyi yöntem olarak kabul ediliyor.

8...exd5 9 ♟d3 ♟e7

Pek çok fikirden biri. Yukarıda ele alındığı gibi Büyüktusta Yılmaz bu fili farklı konumlandırmıştı.

10 0-0 ♞bd7 (D)

10...c5 ve ardından ...♞c6 günümüzde daha popüler.

11 ♞e5!

Pillsbury'nin silahı! Beyaz f4- sürüşü ile merkezde Pillsbury atı yaratmak istiyor.

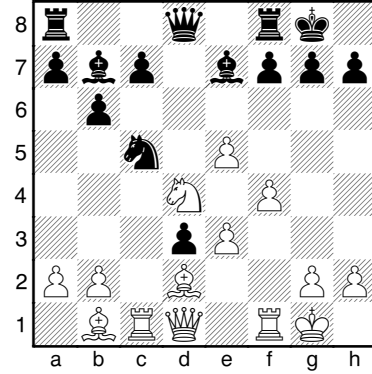
11...♞xe5 12 dxe5 ♞d7 13 f4 ♞c5 14 ♟b1

14 ♟xh7+ bu noktada sadece eşitlik için yeterli. 14...♟xh7 15 ♞h5+ ♟g8 16 ♞f3 g6 (16...f6 17 ♞h3 fxe5 18 ♞h7+ ♟f7 19 ♞h5+=) 17 ♞h6 ♟c8 18 ♞xd5 ♞xd5 19 ♟c3 ♟e6 20 f5 ♟xf5 21 e6 f6 22 ♞h3 ♟xh3 23 ♞xg6+=

14...d4!

Önceki hamlenin de fikri buydu. Siyah bu hamleyi oynamasaydı Beyaz ♟e1 ile bunu önleyecekti.

15 ♞b5 d3! 16 ♞d4 (D)

Uzun düşünme sonucu oynanmış bir hamle.

16...a5

Siyah b4- ilerleyişini kesmek istiyor. Bu hamleyle Siyahın ...♞e4 fikri engellenmiş oldu. Geçtiğimiz yıllarda bu konuma dair oynanmış oyunlarda dikkat çeken bir başka hamle yazışmalı satrançta oynandı: 16...♞d5 17 ♞g4 f5! incelediğimiz oyunda mümkün olmayan bu hamle Siyahı rahatlatır. 18 ♞h3 (18 ♞xf5?? ♞xf5-+) 18...a5 Starodubtsev - Langer, ½-½, 2021, <https://lichess.org/raqmk4Ls>.

17 ♞g4

Beyazın basit saldırı planı f-piyonunu ilerletmek olacaktır.

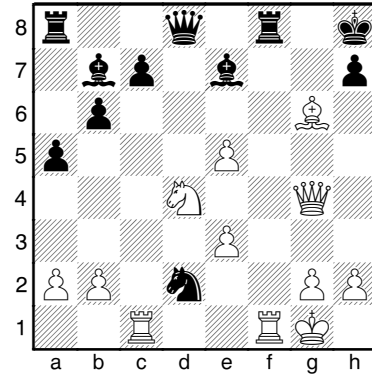
17...g6

17...♞e4 18 ♟xd3! ♞xd2 19 ♞fd1 ♟b4 20 a3 Beyaz piyon öne geçirdi.

18 f5! ♞e4 19 ♟xd3 ♞xd2 20 fxg6!

20 ♞fd1?? ♟g5-+

20...fxg6 21 ♟xg6 ♟h8 (D)

En iyi pratik tercih. Bu noktada Siyaha iyi bir hamle önermek zor. 21...♟c8 22 ♞xf8+ ♞xf8 23 ♟f5+ ♟h8 24 ♞xc7 ♟xf5 25 ♞xf5 ♞e8 26 ♞d7 ♞c4 27 ♞xe7 ♞xe7 28 ♞xe7 ♞xe3 29 ♞f3 ♞xe7 30 ♞xe3+-

22 ♟xh7!!

Kazandıran tek hamle! Siyah taş fazla, beyaz kale de alınabiliyor fakat durum ümitsizdir.

22...♖xf1+

22...♘xf1 23 ♖h5+-

23 ♖xf1 ♙g5

...♙xe3 ve ...♖g5 ile savunma fikriyle.

24 ♘f5!

Beyaz e3- piyonunu koruyarak tekrar ♖h5-♙g6 ile siyah şahı hedef alacak.

24...♖d3 25 ♖e1 ♙xe3+ 26 ♙h1

26 ♘xe3?? ♖xh7=

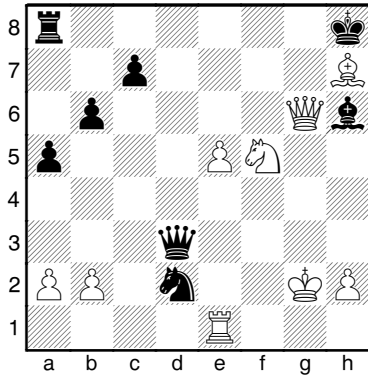
26...♙h6

Anand neden dünyanın en iyi oyuncularından biri olduğunu en zorlu savunmaları bularak gösteriyor.

27 ♖g6

Stockfish bu hamleden sonra Siyahın oyuna geri dönebileceği görüşünde ancak zaman sıkışmasının yaklaşması ile böylesi karışık bir konumda hatalar kaçınılmaz oluyor. 27 ♙g6 ♘e4 28 ♖h5 ♖d2 29 ♖xh6+ ♖xh6 30 ♘xh6+-

27...♙xg2+! 28 ♙xg2 (D)

28...♖d5+?

28...♖f3+ 29 ♙g1 ♖f4!! ve ...♘f3 tehdidi oyunun beraberlikle sonuçlanmasına yeterdi - *Stockfish*.

29 ♙h3! ♖d3+ 30 ♙h4!

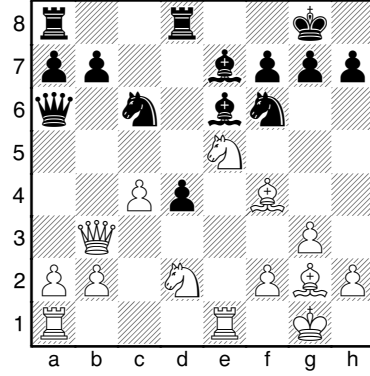
ve 30...♘f3 veya 30...♖d8 31 ♙h5! ile beyaz şahın rahatsız edilemeyeceğini gören Siyah terk etti.

1-0

GM Santosh Vidit Gujrathi – GM Aryan Tari

FIDE Grand Swiss 2019

Hamle sırası Beyazda

Teorik hamlelerin hemen ardından ortaya çıkan bir konum. f7- karesinin zayıflığı ve e- dikeyindeki taşların gevşek oluşu taktikleri olanaklı kılıyor.

16 ♘xf7! ♙xf7

16...♙xf7 17 ♙xc6 ♖xc6 18 ♖xe7 Siyah bu şekilde piyon eksik oynamak yerine fedayı kabul ediyor.

17 ♖xe6!

Beyazın önceki hamlesinin nedeni bu feda idi.

17...♙xe6 18 c5+ ♙d7 19 ♙f1

Oyunda oynanan hamleden sonra Siyah zorlu bir finale geçmeyi başarıyor. Basitleştirmelerden kaçınarak saldırının sürdürülmesi ile daha hızlı sonuca gidilebilirdi. Örneğin; 19 ♘e4!; 19 ♖e1!.

19...d3! 20 ♙xd3 ♘d4! 21 ♙xa6 ♘xb3 22 ♙b5+ ♙c8 23 ♘xb3

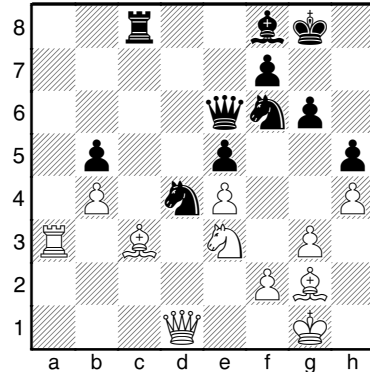
Beyaz uzun mücadele sonunda materyal üstünlüğünü kazanca dönüştürmeyi başardı.

1-0

GM Luke McShane – GM Yuriy Kuzubov

FIDE Grand Swiss 2019

Hamle sırası Siyahta

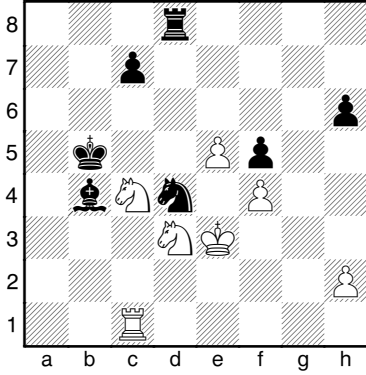
Siyah taşların hâkim konumu güzel bir taktiği olanaklı kılıyor.

43...♟xb4! 44 ♟xb4 ♞c1 45 ♞xc1 ♜e2+ 46 ♞h2 ♜xc1 -+

GM Yu Yangyi – GM Sandro Mareco

FIDE Grand Swiss 2019

Hamle sırası Beyazda

Beyazın tahtadaki kaosu istediği şekilde düzene çevirme imkânı vardır.

43 ♜xb4 ♞xb4 44 ♜d6!

Anahtar hamle.

44...cxd6

44...♜e6 45 ♜xf5+-

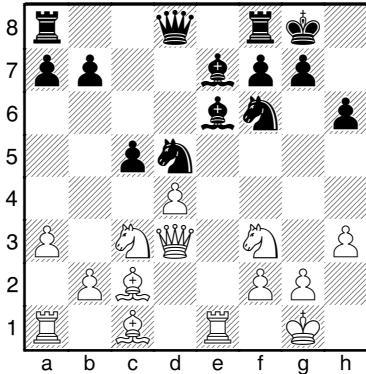
45 ♞xd4 dxe5+ 46 ♞xe5

Beyaz kale finalini kazanmayı başardı: 1-0

GM Baskaran Adhiban – FM Li Wu

FIDE Grand Swiss 2019

Hamle sırası Beyazda

Siyahın açılıştaki iyi oynamadığı anlaşıyor, fakat Adhiban'ın cezalandırma yöntemi öğretici!

17 ♜xe6! fxe6 18 ♟xh6! ♞e8

18...gxh6 19 ♞g6+ ♞h8 20 ♞xh6+ ♞g8 21 ♞g6+ ♞h8 22 ♜g5+-

19 ♟g5+-

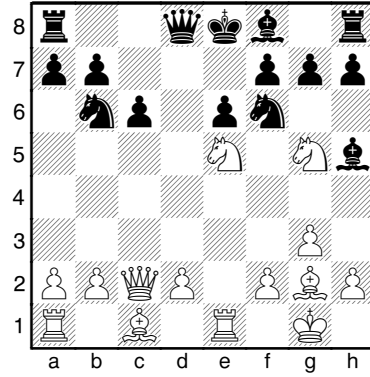
Beyazın feda ettiği materyale karşı kazandıran bir konumsal üstünlüğü vardır: rakibinin şahı zayıftır ve piyon yapısı kötüdür. Beyaz rakibinin de yardımıyla hızlıca kazandı.

19...♞h5 20 ♞e1 cxd4 21 ♜e2 ♟d6 22 ♜exd4 e5 23 ♜f5 ♜ad8 24 ♟xf6 ♜xf6 25 ♜xd6 e4 26 ♞b3+ 1-0

GM Bassem Amin – GM Raunak Sadhwani

FIDE Grand Swiss 2019

Hamle sırası Beyazda

Oldukça teorik olan konumda Siyah büyük ihtimalle hamleleri karıştırarak “doğal” 11...e6 hamlesini oynadı.

12 ♟f3! ♟g6

12...♟xf3 13 ♜exf7 ♞d5 (13...♞c8 14 ♜xh8 ♟d5 15 ♜xh7+-) 14 ♞e5! ♞c4 15 ♞xe6+- Christiansen-Ererdem, 1-0, 2017, <https://lichess.org/DqOieDtW>

13 ♟xc6+! ♜bd7

13...bxc6 14 ♞xc6+ ♜bd7 15 ♜xg6 hxg6 16 ♜xf7+- Cheng-Lane, 1-0, 2016, <https://lichess.org/ysgchK5r>

14 ♜xg6 hxg6 15 ♟xb7 ♞b8 16 ♟d5

♟xe6 tehdidi ile. Aynı şekilde güçlü bir başka hamle ise: 16 ♞xe6+! fxe6 17 ♞xg6+ ♞e7 18 ♞f7+ ♞d6 19 ♞xe6+-

16...♜c5 17 ♟c6+ ♜cd7 18 d4

ve siyah şahın koruyucu piyonları parçalanacaktır.

18...♟e7 19 ♟f4 ♞c8 20 d5 e5 21 ♜e6!

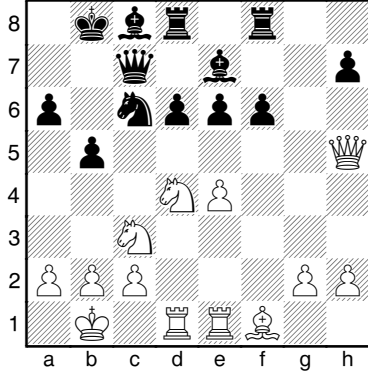
Elbette basitçe 21 ♟xe5 de güçlü ancak GM Amin en iyisini oynamak istiyor.

21...♞a5 22 ♞xe5 ♜g4 23 ♜c7+ ♞d8 24 ♞xe7 ♞xe7 25 ♞e2+

Siyah terk etti.

1-0

GM Sergey Karjakin – GM Anton Demchenko
FIDE Grand Swiss 2019
 Hamle sırası Beyazda

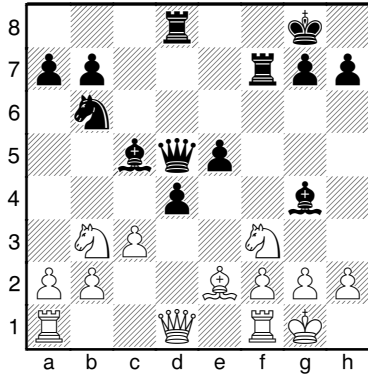

Tipik bir *Sicilya Savunması*, *Richter-Rauzer* konumu. Beyazın f4-f5-fxe6 operasyonundan sonra e6- karesinin daha hassas hale gelmesi sıradaki taktiği olanaklı kılıyor.

21 ♖cxb5! axb5 22 ♖xb5+ ♗b7 23 ♖xe6 ♖a5 24 ♖xa5 ♖xa5 25 ♖e3 ♖c8 26 ♖xf8 ♗xf8+-

Beyazın materyal üstünlüğü kazanmasına yetti.

GM Wang Hao – GM Bu Xiangzhi
FIDE Grand Swiss 2019
 Hamle sırası Beyazda

17 c4! ♖d6

17...♖xc4 18 ♗xc4 ♖xc4 19 ♖c1+-

18 ♖g5!

Zincirin son halkası, ♖e4(e6) tehdidi sayesinde Beyaz materyal kazanır.

18...♗f5

18...♗xe2 19 ♖xe2 d3 20 ♖h5 g6 21 ♖xf7+-

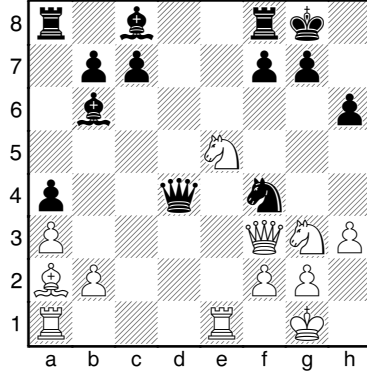
19 ♖xf7 ♖xf7 20 ♗d3 e4 21 ♖xc5 ♖xc5 22 ♖h5+ ♖f6

22...♖g8 23 ♗xe4+-

23 ♗xe4+- ♖a4 24 b4 ♖e5 25 f4 ♖xe4 26 ♖ae1 1-0

Siyah terk etti.

GM Bassem Amin – GM Andrey Esipenko
FIDE Grand Swiss 2019
 Hamle sırası Beyazda

Siyah son hamlesi 20...♖xd4 ile her şeyin yolunda olduğunu düşünüyordu.

21 ♖ad1 ♖xb2 22 ♗xf7+!

Basit ama önemli bir detay.

22...♗xf7 23 ♖d8+ ♖f8 24 ♗xf8+ ♖xf8 25 ♖xf4+

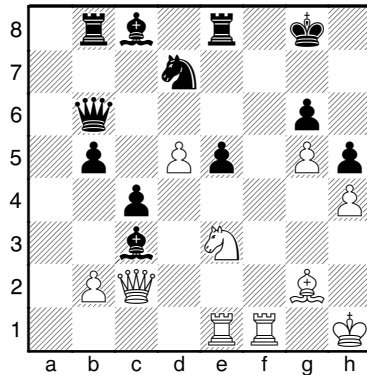
Siyah hâlâ piyon önde ama şahı mat olmak üzere!

25...♖g8 26 ♖f7+! ♖h7 27 ♖g6+ ♖g8 28 ♖d3

Beyazın pek çok kazanma fikri var, ♖e8 ve veziri aynı anda istemek de bunlardan biri. Elbette f2- karesi de güvende.

28...♗xf2+ 29 ♖h1 1-0

GM Varuzhan Akobian – GM Anna Ushenina
FIDE Grand Swiss 2019
 Hamle sırası Beyazda

Acaba c3- karesindeki taşını geri almak zorunda mı?

27 ♖f6!

Yol kesme amacıyla yapılan bir ara hamle!

27...♖xf6 28 ♖xg6+ ♖f8 29 ♖f1 ♖e7 30 ♖xf6 ♖c5 31 ♖f7+ ♖d8 32 ♖f6+ ♖e7 33 d6 1-0